

รางวัลการบริหารราชการ แบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2566

คำนำ

ในนามของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ขอชื่นชมทุกหน่วยงานที่ส่งผลงานเข้าชิงรางวัลเลิศรัฐประจำปี พ.ศ.2566 ท่ามกลางสภาวะโลกยุคหลังวิกฤติโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด-19 หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน ภาคประชาสังคม และอื่น ๆ ได้สร้างเครือข่ายหุ้นส่วนความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา เพื่อสร้างความยั่งยืนร่วมกัน พร้อมทั้งได้สอดประสานความร่วมมือกับภาคีต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และนำไปขยายผลเพื่อเป็นประโยชน์ต่อประชาชน ตลอดจนมีการขับเคลื่อนการทำงานโดยใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นช่องทางในการทำงาน และติดต่อสื่อสารเพื่อเชื่อมโยงถึงกันอย่างมีประสิทธิภาพ

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาเป็นที่ประจักษ์แล้วว่าปัญหาที่เกิดขึ้น ภาครัฐไม่อาจแก้ไขปัญหาให้สำเร็จได้โดยลำพัง แต่จำเป็นต้องสานพลังร่วมกับหน่วยงานอื่น รวมทั้งผู้นำชุมชน ประชาชน ชุมชนในท้องถิ่น โดยยึดหลักประชาชนเป็นศูนย์กลาง เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหา ร่วมคิด ร่วมทำ อันจะนำไปสู่การสร้างประโยชน์ร่วมกันอย่างยั่งยืน

เมื่อประสบผลสำเร็จ นำมาถอดบทเรียนแล้วขยายผลต่อไปยังพื้นที่อื่น ๆ สร้างความยั่งยืนให้เกิดขึ้นเพื่อความสุขและคุณภาพชีวิตที่ดีของคนในสังคมต่อไป

สำนักงาน ก.พ.ร.
กันยายน 2566

สารบัญ

ส่วนที่ 1 ความเป็นมา

- ตราสัญลักษณ์และความหมายรางวัล 1
- รางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม
สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) 3
- สรุปผลการพิจารณารางวัล ประจำปี 2566 6

ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินงาน ระดับดีเด่น

ประเภทเปิดใจใกล้ชิดประชาชน (Open Governance)

- กรมอนามัย 10
- กรุงเทพมหานคร 13

ประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effective Change)

- กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง 16
- กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง 19

ประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effective Change) และผู้นำหุ้นส่วนความร่วมมือ (Engaged Citizen)

- กรมชลประทาน 22
- กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ 25
- กรมส่งเสริมสหกรณ์ 28
- กรมสุขภาพจิต 31
- สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 34

ประเภทเลื่องลือขยายผล (Participation Expanded)

- กรมชลประทาน 37
- กรมประมง 40

ประเภทประสิทธิผลเครือข่าย (Collaborative Network Governance)

- กรมการข้าว 43
- กรมควบคุมโรค 46
- กรมประมง 49
- กรมส่งเสริมสหกรณ์ 52
- จังหวัดสกลนคร 55
- จังหวัดสุรินทร์ 58

ส่วนที่ 3 ภาคผนวก

- คำสั่งคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพภาครัฐ 61

ตราสัญลักษณ์และ ความหมายของรางวัล

รางวัลเลิศรัฐ [Public Sector Excellence Award : PSEA]

รางวัลเลิศรัฐ เป็นรางวัลแห่งเกียรติยศที่คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) มอบให้หน่วยงานภาครัฐ เพื่อเป็นการยกย่องเชิดชู หน่วยงานที่ได้มุ่งมั่นปฏิบัติ ราชการจนประสบความสำเร็จมีความเป็นเลิศแห่งหน่วยงานภาครัฐทั้งปวงเพชรล้อมรอบด้วยช่อชัยพฤกษ์ ตั้งอยู่บนแท่งหมายเลขหนึ่ง หมายถึง หน่วยงานที่ได้รับรางวัลนี้เปรียบเสมือนเพชรน้ำเอกแห่งระบบราชการ (ช่อชัยพฤกษ์) ที่ผ่านการเจียรไนอย่างงดงามด้วยความมุ่งมั่นสร้างสรรค์ผลงานจนเป็นที่ประจักษ์เป็นเพชรน้ำหนึ่งเป็นความภาคภูมิใจสูงสุดของราชการไทย

ความหมายของรางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Governance Award)

เป็นรางวัลที่มอบให้กับหน่วยงานภาครัฐ เพื่อสร้างแรงจูงใจ และสร้างขวัญกำลังใจในการเชิดชูผลการปฏิบัติราชการจากการเปิดระบบราชการให้ประชาชนและภาคส่วนอื่นที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการและทำงานร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วม **ตั้งแต่การให้ข้อมูลข่าวสาร (Inform) การรับฟังความคิดเห็น (consult) การเข้ามาเกี่ยวข้อง (Involve) ไปจนถึงการสร้างความร่วมมือ (Collaboration)** ซึ่งจะนำไปสู่การเสริมอำนาจและศักยภาพประชาชนให้เข้มแข็ง รวมทั้งสร้างความภาคภูมิใจของผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนหรือผลักดันการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ

สัญลักษณ์เพชรเหลี่ยมเกสร ส่องประกายสีทอง ประกอบไปด้วยความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่เข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐด้วยหัวใจ

ความหมาย

เพชรเหลี่ยมเกสร สื่อให้เห็นถึง หน่วยงานที่ได้รับรางวัลนี้ คือ ต้นแบบแห่งการทำงานแบบมีส่วนร่วมเชื่อมโยงบูรณาการร่วมกันทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน ตั้งเครือข่ายเดียวกัน

มือ สื่อให้เห็นถึง ความร่วมมือร่วมใจของทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วม

หัวใจ สื่อให้เห็นถึง การเปิดใจ เปิดระบบราชการ ที่ให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วม

การมอบรางวัลปี 2566

คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ได้มีมติเห็นชอบการมอบรางวัลเลิศรัฐ ประจำปี 2566 แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ รางวัลเลิศรัฐยอดเยี่ยม มอบให้แก่หน่วยงานที่มีความมุ่งมั่น และตั้งใจในการพัฒนาองค์การ ทั้ง 3 มิติ คือ การพัฒนาระบบคุณภาพการบริหารจัดการอย่างมีระบบ การสร้างความยั่งยืน โดยอาศัยกระบวนการการทำงานแบบมีส่วนร่วมในการบริหารราชการ และต่อยอดไปสู่การพัฒนากระบวนการบริการ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อปัญหา ความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมไปถึงสร้างให้เกิดความยั่งยืน อันก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน

โดยในปี 2566 มีหน่วยงานของรัฐที่ผ่านการพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ ได้รับรางวัลระดับดีเด่นใน 3 ประเภทรางวัล ในปีเดียวกัน ซึ่งประกอบด้วย รางวัลบริการภาครัฐ รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ และรางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

รางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (Best of the Best) มอบให้แก่หน่วยงานที่มีความโดดเด่นสามารถส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมที่ให้ความสำคัญกับทุกภาคส่วนโดยเฉพาะภาคประชาชน ได้แก่ สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

สถาบันวิจัย และพัฒนาพื้นที่สูง [องค์การมหาชน]

รางวัล
การบริหารราชการ
แบบมีส่วนร่วม

“ระดับดีเด่น”

ประเภท
เลื่องลือขยายผล

คู่วิถีชุมชนอยู่ร่วมกับ
ป่าสมบูรณ์
ตอบโจทย์พื้นที่สูง

ที่มาของ การสร้าง เครือข่าย ความ ร่วมมือ

พื้นที่ป่าไม้ต้นน้ำทั่วประเทศไทยลดลงกว่า 4 ล้านไร่ **ส่วนใหญ่เกิดในภาคเหนือปัญหาเกิดจากความยากจน** จึงเร่งพัฒนาเศรษฐกิจทำให้ป่าสมบูรณ์กลายเป็นพื้นที่เกษตร

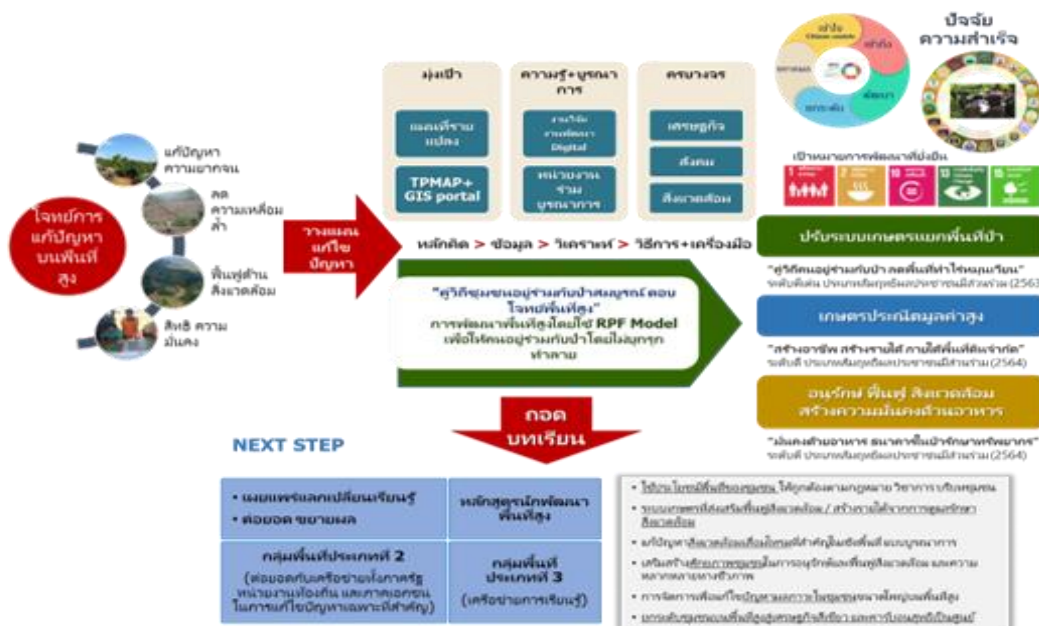
สวพส.จึงดำเนินงานแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ในรูปแบบโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง ครอบคลุม 5 จังหวัด (เชียงใหม่ เชียงราย น่าน แม่ฮ่องสอน และกาญจนบุรี) โดยบูรณาการการทำงานระหว่าง **ภาครัฐ ท้องถิ่น และภาคเอกชน** ไปขยายผลในบริบทใกล้เคียง ได้แก่ **ชุมชนที่มีภูมิสังคมใกล้เคียงกัน บริบทชุมชนป่าเมือง (ชาฮัสสัม) และบริบทชุมชนปลูกข้าวโพด/ไร่หมุนเวียน**

การใช้ **RPF Model** และวางแผนการพัฒนาเชิงพื้นที่แบบองค์รวมครบทุกมิติ โดยบูรณาการการทำงานระหว่างภาครัฐ ท้องถิ่น และภาคเอกชนในการพัฒนาเชิงพื้นที่อย่างสมดุล ทั้งเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต

การจัดโครงสร้างและการบริหารจัดการ (Structures And Arrangements) ของ สวพส. มีกลไกขับเคลื่อนการบูรณาการที่เน้นการบรรลุผลสัมฤทธิ์ร่วมกันภายใต้แผนงานสำคัญ แสดงถึงความ “ครบเครื่อง” ในฐานะเป็นหน่วยปฏิบัติและหน่วยบริหารให้มีการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่สูง

กลไกการ สร้างความ ร่วมมือ

ความสำเร็จของ การทำงาน ร่วมกัน

ความยั่งยืน NEXT STEP

นำแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ถ่ายทอดสู่สาธารณะ โดยเฉพาะหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคส่วนอื่นที่เกี่ยวข้องกับงานพัฒนาพื้นที่สูงของประเทศ ด้วยการพัฒนา**หลักสูตรนักพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนแบบโครงการหลวง (นพส.)** เพื่อสร้างความรู้เข้าใจหลักการและวิธีการพัฒนาอย่างยั่งยืนแบบโครงการหลวงและประยุกต์ใช้ได้ทันที

ขยายร่วมมือ กระจายการพัฒนา และต่อยอดกับเครือข่าย ทั้งภาครัฐ หน่วยงานท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการแก้ไขปัญหาเฉพาะที่สำคัญ (พื้นที่เป้าหมายกลุ่มที่ 2) และกลุ่มบ้านเครือข่ายการเรียนรู้ (พื้นที่เป้าหมายกลุ่มที่ 3) ตามเป้าหมายของแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570) จำนวน 3,230 กลุ่มบ้าน

สรุปผลการตรวจประเมินรางวัลเลิศรัฐ ประจำปี 2566 สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

1.รางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม จำนวน 1 รางวัล

1	สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)	คู่มือชุมชนอยู่ร่วมกับป่าสมบูรณ์ ตอบโจทย์พื้นที่สูง

2. รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ระดับดีเด่น จำนวน 22 รางวัล

ประเภทเปิดใจใกล้ชิดประชาชน จำนวน 2 รางวัล

1	กรมอนามัย	กรมอนามัยเปิดใจ ส่งเสริมประชาชน รอบรู้สุขภาพ
2	กรุงเทพมหานคร	BMA เปิดระบบ เปิดใจ ใกล้ชิดประชาชน

ประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม จำนวน 7 รางวัล

1	กรมชลประทาน	น้ำจืด เจือน้ำใจ กระจายน้ำอย่างยั่งยืน
2	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	การแก้ปัญหาหนีเวศทางทะเล ชายหาดบางแสน
3	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	ป่าในเมืองกระบี่
4	กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	โนนแดงโมเดล สร้างเสริมสวัสดิการสังคม
5	กรมส่งเสริมสหกรณ์	พันธมิตรร่วมใจ เกาะแกดสดใส กลุ่ม เกษตรกรยั่งยืน
6	กรมสุขภาพจิต	Sati App กับการพัฒนาเครือข่ายในการ ส่งเสริมและป้องกันปัญหาสุขภาพจิต
7	สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์	พลังเครือข่ายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่ม เปราะบาง อย่างเข้าถึง ทั่วถึง เป็นธรรม จ.สตูล

ประเภทผู้นำหุ้นส่วนความร่วมมือ จำนวน 5 รางวัล

- 1 นางลำพูน โมรานอก โนนแดงโมเดล สร้างเสริมสวัสดิการสังคม [เสนอชื่อโดย กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ]
- 2 นายสุนทร ทองแสน พันมิตรร่วมใจ เกาะแกตสดใส กลุ่มเกษตรกร ยั่งยืน [เสนอชื่อโดย กรมส่งเสริมสหกรณ์]
- 3 นายอติพล ดำพิลา พลังเครือข่ายในการพัฒนาคุณภาพชีวิต กลุ่มเปราะบาง อย่างเข้าถึง ทั่วถึง เป็นธรรม จ.สตูล [เสนอชื่อโดย สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนา สังคมและความมั่นคงของมนุษย์]
- 4 นายอมรเทพ สัจจะมุนีวงศ์ Sati App กับการพัฒนาเครือข่ายในการส่งเสริม และป้องกันปัญหาสุขภาพจิต [เสนอชื่อโดย กรมสุขภาพจิต]
- 5 คณะกรรมการจัดระบบน้ำชุมชนงานจัดระบบน้ำ โครงการอ่างเก็บน้ำน้ำจุ่น จังหวัดพะเยา น้ำจุ่น เจือน้ำใจ กระจายน้ำอย่างยั่งยืน [เสนอชื่อโดย กรมชลประทาน]

ประเภทเลื่องลือขยายผล จำนวน 2 รางวัล

- 1 กรมชลประทาน ระบบชลประทานแก่งคอย - บ้านหมอสราง ผลิตคุณภาพ จากฟาร์มถึงมือ [From Farm to Fair]
- 2 กรมประมง ธนาคารสัตว์น้ำลำปาง ศูนย์กลางการขยายผล ต้นแบบแหล่งผลิตสัตว์น้ำชุมชน

ประเภทประสิทธิผลเครือข่าย จำนวน 6 รางวัล

- 1 กรมการข้าว การพัฒนาเครือข่ายการผลิตและกระจายเมล็ด พันธุ์ข้าวคุณภาพดี
- 2 กรมควบคุมโรค ขับเคลื่อนกลไกสนับสนุนการบริการเอชไอวีและ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในชุมชน
- 3 กรมประมง “คั้งกระเบนโมเดล” ต้นแบบการบูรณาการทำงาน เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนอย่างยั่งยืน
- 4 กรมส่งเสริมสหกรณ์ การใช้กลไกสหกรณ์และภาคีเครือข่าย เพื่อการบริหารจัดการสินค้าเกษตรอย่างยั่งยืน
- 5 จังหวัดสกลนคร “โคขุนโพนยางคำ” พลังเครือข่าย เปลี่ยนวิถี โคพื้นบ้าน สู่มาตรฐานสากล
- 6 จังหวัดสุรินทร์ สุรินทร์รุ่งเรือง เมืองเกษตรอินทรีย์

3. รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ระดับดี จำนวน 34 รางวัล

ประเภทเปิดใจใกล้ชิดประชาชน จำนวน 4 รางวัล

1	กรมปศุสัตว์	เปิดใจใกล้ชิดครอบครัวปศุสัตว์
2	สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน	การเพิ่มสมรรถนะด้านการบริหารและจัดการพลังงานครบวงจรในชุมชน
3	การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	ระบบเปิดภาครัฐของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
4	สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (สสว.)	SME ACCESS TO SUCCESS : เปิดประตูสู่ความสำเร็จ SME ไทย

ประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม จำนวน 22 รางวัล

1	กรมการพัฒนาชุมชน	การบริหารจัดการหนีภาคครัวเรือนโดยชุมชนป่าเพิ่ม
2	กรมการพัฒนาชุมชน	บ้านถ้าเสือ หมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน
3	กรมควบคุมโรค	โมโกรทะโมเดล : นวัตกรรมชุมชนโรคหนองพยาธิ
4	กรมควบคุมมลพิษ	การขับเคลื่อนการยกระดับศักยภาพชุมชนสู่สังคม ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
5	กรมชลประทาน	น้ำน้อย ย่อมแพ่ใจ อ่างเก็บน้ำห้วยแฮด จังหวัดน่าน
6	กรมชลประทาน	พลิกนาแล้ง เป็นนาล้าน
7	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	ร่วมใจชุมชนชายฝั่งจัดการขยะแบบครบวงจร
8	กรมทรัพยากรน้ำบาดาล	“หนองฝ้าย” ต้นแบบการพัฒนา น้ำบาดาลแก้ปัญหาพื้นที่แห้งแล้ง อย่างยั่งยืน
9	กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	ห้องเช่าคนละครึ่ง ที่พึ่งคนไร้บ้าน
10	กรมโยธาธิการและผังเมือง	โครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช
11	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	ชุมชนต้านภัยสุขภาพ บ้านนาม่วงโมเดล
12	กรมส่งเสริมการเกษตร	กลุ่มเกษตรกรยางพาราค้าผง ยกกระดับการมีส่วนร่วมอย่างครบวงจร
13	กรมส่งเสริมการเกษตร	ผักสวยห้วยผึ้ง โมเดล
14	กรมส่งเสริมสหกรณ์	ผักปลอดภัยกับเบ็ก สร้างชุมชนใหม่ ด้วยวิธีสหกรณ์
15	กรมสอบสวนคดีพิเศษ	การอำนวยความสะดวกยุทธธรรม คืบพื้นที่ป่าชุมชน บ้านปางยาง โดยการมีส่วนร่วมของเครือข่าย
16	กรมสุขภาพจิต	เยาวชนทุ่งสงเข้มแข็ง...สรรค์สร้างใจแกร่งอย่างยั่งยืน
17	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	พลิกฟื้นป่าจาก ลุ่มน้ำปากพนัง คืนความยั่งยืนให้ชุมชน
18	สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์	โมเดลสูงวัยไทรโยค “เปลี่ยนสูงวัยพึ่งพิง...เป็นพึ่งได้”
19	จังหวัดกาญจนบุรี	จังหวัดกาญจนบุรีร่วมใจแก้ไขปัญหาลมพัดไฟไหม้ เพื่อลดฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5
20	จังหวัดสิงห์บุรี	Soft power สร้างคุณค่าให้ชุมชนอย่างยั่งยืน
21	สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)	ปางยางปรับวิถี คืบผืนป่า ลดปัญหาความขัดแย้ง
22	สถาบันพระปกเกล้า	การเสริมสร้างพลังพลเมือง : คนใกล้เมือง จังหวัดแพร่

ประเภทเลื่องลือขยายผล จำนวน 3 รางวัล

1	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	ชุมชนต้นแบบบ้านน้ำเค็ม : เครือข่ายเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติโดยชุมชน
2	กรมสรรพากร	ภาษี e-Service สร้างการแข่งขันอย่างเท่าเทียมด้วยการมีส่วนร่วม
3	สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	ยกระดับบริการงานยุติธรรม มุ่งมั่นพัฒนาทั่วถึงเป็นธรรม เท่าเทียม

ประเภทประสิทธิผลเครือข่าย จำนวน 5 รางวัล

1	กรมส่งเสริมการเกษตร	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้เกษตรกร
2	กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	พัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานด้วยเครือข่าย GLP แบบมีส่วนร่วม
3	กรมสุขภาพจิต	เครือข่ายป้องกันการฆ่าตัวตาย
4	สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ	ศูนย์วิจัยชุมชน โดยเครือข่ายวิจัยภูมิภาค
5	สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	สานพลังเครือข่ายขับเคลื่อนชุมชนต้นแบบเกษตรอินทรีย์ BCG Model

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

รางวัล
การบริหารราชการ
แบบมีส่วนร่วม

“ระดับดีเด่น”

ประเภท
เปิดใจใกล้ชิด
ประชาชน

กรมอนามัย
กระทรวงสาธารณสุข

กรมอนามัยเปิดใจ
ส่งเสริมประชาชน
รอบรู้สุขภาพ

ที่มาของการ สร้างเครือข่าย ความร่วมมือ

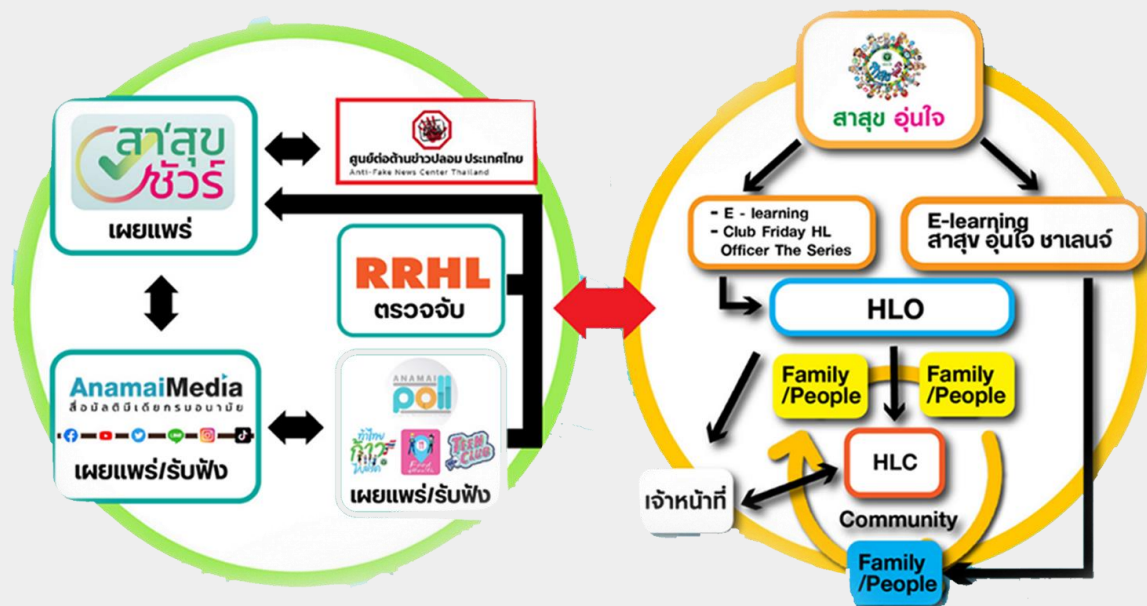
คนไทย 5 ใน 10 คน มีความรอบรู้ด้านสุขภาพไม่เพียงพอ เกิดพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่เหมาะสมเจ็บป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังสูงขึ้น และมีข้อมูลข่าวสารมากมายในโลกออนไลน์สร้างภัยสุขภาพรูปแบบใหม่สอดคล้องกับยุคศตวรรษที่ 20 ปี ในการสร้างความรอบรู้สุขภาพประชาชน โดยมีกรมอนามัยเป็นองค์กรหลักในการสร้างสังคมรอบรู้ สุขภาพดีทุกช่วงวัย อนามัยสิ่งแวดล้อมได้มาตรฐาน

แก้ไขปัญหาสุขภาพผ่านกลไกระดับพื้นที่ กลไกบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ อสม. แกนนำภาคประชาชน เปิดเผยความรู้สุขภาพให้ประชาชนภาคีเครือข่ายและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้าถึงได้ง่ายผ่านแพลตฟอร์มต่าง ๆ

สาสุขอุ้มใจ ทุกภาคส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและออกแบบการส่งเสริมความรู้สุขภาพให้ประชาชนแบบพหุตั้งแต่ระดับองค์กรและชุมชน **อนามัยมีเดีย** สื่อสารสร้างการรับรู้และแรงจูงใจให้คนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ

การเฝ้าระวังความเสี่ยงจากข่าวสุขภาพออนไลน์ ด้วยการตรวจจับข่าวปลอมด้านสุขภาพ (RRHL) และให้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องในเว็บไซต์สาสุขชีวีร์ และเชื่อมโยงบูรณาการร่วมกับศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม กระทรวง DE การรับฟังและเฝ้าระวังความเสี่ยงด้านสุขภาพด้วยการสำรวจข้อมูลผ่านระบบ Anamai Poll ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการออกแบบการดูแลสุขภาพ เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลและพฤติกรรม การดูแลตัวเองอย่างชัดเจนทั่วถึง

กลไก การสร้าง ความร่วมมือ

ความสำเร็จ ของการ ทำงาน ร่วมกัน

ผลลัพธ์

ความสำเร็จของการทำงานร่วมกัน

สื่อสารข้อมูลและความรู้ผ่านสื่อโซเชียลมากกว่า 78 ล้านครั้ง

สื่อสารข้อมูลและความรู้ผ่านสื่อโซเชียลมากกว่า 78 ล้านครั้ง

สร้างครอบครัวรอบรู้ มากกว่า 12 ครอบครัว และมีกิจกรรมทางกายเพิ่มขึ้นมากกว่า 5 ล้านคน

โรงเรียนรอบรู้สุขภาพมากกว่า 5,000 แห่ง และมีเด็กรอบรู้สุขภาพมากกว่า 5 แสนคน

วัยเรียนวัยรุ่นได้รับความรู้และคำปรึกษาผ่าน Line OA “Teen Club” มากกว่า 60,000 คน

วัยทำงานมีพฤติกรรมสุขภาพดีขึ้น ร้อยละ 43.39 และประชาชนเข้าถึงบริการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคมกกว่าร้อยละ 80

ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 73.16 และสามารถจัดทำ wellness Plan กว่า 3 แสนคน

ความยั่งยืน NEXT STEP

เป้าหมาย

- ประชาชนสุขภาพดี LE 85 ปี HALE 75 ปี
- ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาพร้อยละ 70

ยกระดับ HL สร้างสังคมรอบรู้สุขภาพดี ทุกช่วงวัยอนามัยสิ่งแวดล้อมได้มาตรฐาน

- ระดับบุคคล คนไทยทุกกลุ่มวัยจัดการสุขภาพด้วยตนเอง
- ระดับองค์กร คนไทยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ

กรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานคร ยุคใหม่
“เปิดระบบ เปิดใจ ใกล้เคียงประชาชน”

รางวัล
การบริหารราชการ
แบบมีส่วนร่วม

“ระดับดีเด่น”

ประเภท
เปิดใจใกล้เคียง
ประชาชน

BMA เปิดระบบ
เปิดใจ ใกล้เคียงประชาชน

ที่มาของการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงของประเทศไทยและเป็นเมืองศูนย์กลางในด้านเศรษฐกิจสังคม การท่องเที่ยว การศึกษา และหน่วยงานราชการต่าง ๆ มีความแตกต่างหลากหลายและมีปัญหาที่ สลับซับซ้อนเป็นจำนวนมากเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาเมืองสำหรับประชาชนในพื้นที่ของ กรุงเทพมหานคร จึงมีนโยบายและทิศทาง

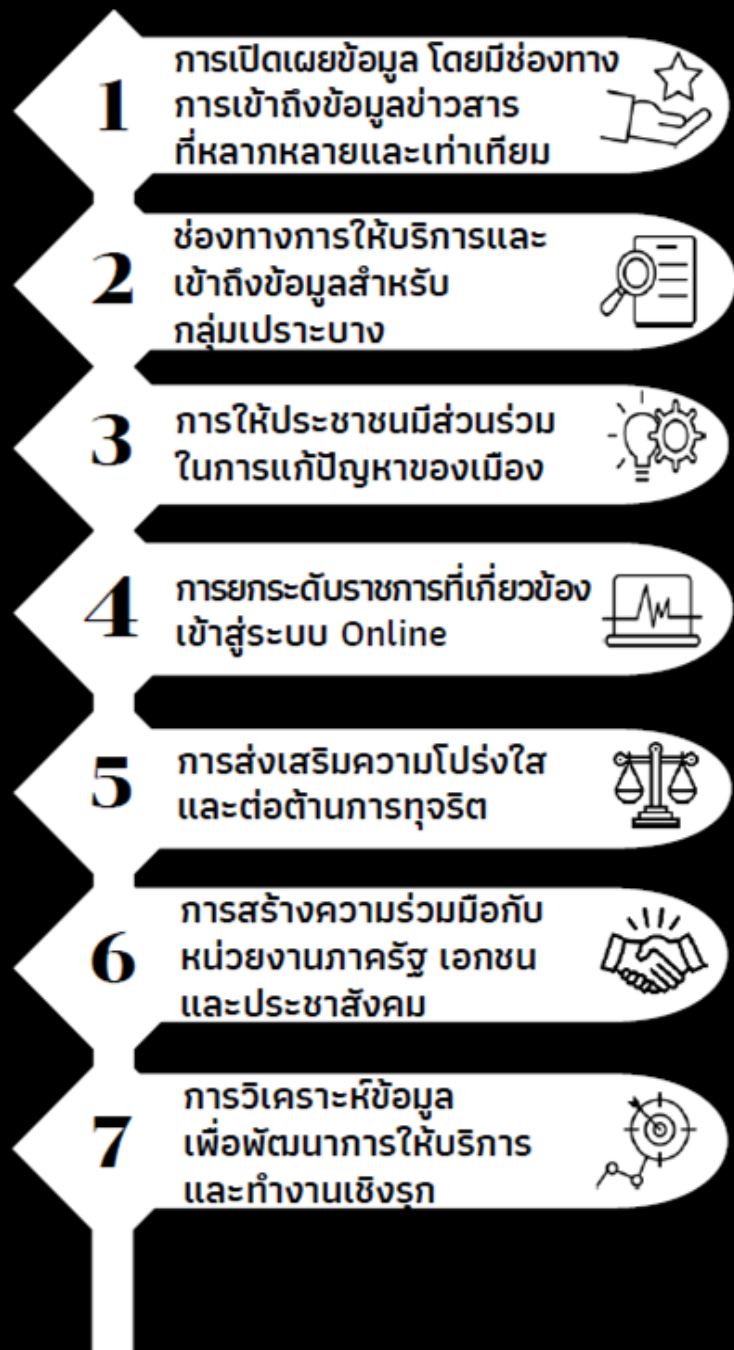
กลไก

สร้างความร่วมมือ

- **Inclusive** ทุกคนเป็นส่วนหนึ่ง โดย เข้าหาและเข้าถึงประชาชนทุกกลุ่มให้ได้มากที่สุด ไม่เลือกปฏิบัติหรือให้ความสำคัญเฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง รวมทั้งสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนาเมือง
- **Sustainable** ความยั่งยืน แนวคิด และแนวทางในการแก้ปัญหาเมือง ต้องยั่งยืนและไม่เป็นภาระให้กับประชาชนในระยะถัดไป
- **Empathy** การเข้าใจประชาชน โดยให้ความยุติธรรมและเข้าใจจิตใจของประชาชน

เพื่อให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ สามารถแก้ไขปัญหาเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยั่งยืน ตรงตามความต้องการของประชาชนแลกรุงเทพมหานคร เป็นเมืองน่าอยู่สำหรับทุกคน

Open Governance Model

ผลลัพธ์

ความสำเร็จของการทำงานร่วมกัน

“แก้ปัญหาเชิงมหภาพ
ในภาพเมืองได้อย่างรวดเร็ว
มีประสิทธิภาพ
และเป็นต้นแบบของ
การทำงานแบบมีส่วนร่วม
ให้แก่องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นและหน่วยงานอื่น ๆ ”

ความยั่งยืน NEXT STEP

- การยกระดับราชการที่เกี่ยวข้องกับประชาชน **ขึ้นสู่ระบบออนไลน์** เพื่อพัฒนาการให้บริการ
- สร้างความ **โปร่งใส ตรวจสอบได้** และทำให้ประชาชนเข้าถึงระบบภาครัฐได้สะดวกสบายทุกที่ ทุกเวลาของการสร้างเครือข่ายความร่วมมือให้มากขึ้น เพื่อแบ่งปันทรัพยากร และบูรณาการการทำงานร่วมกัน
- การ **สร้างความเชื่อมั่น** ให้กับประชาชนและทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งความเชื่อมั่นไว้วางใจ (Trust) เป็นหัวใจสำคัญในการเปิดระบบราชการ ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาคูแลและพัฒนาเมือง ควบคู่กับการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ

ประชาชน

สะดวกสบาย ลดเวลา เชื่อมมั่นและพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของกรุงเทพมหานคร โดยประชาชนร่วมแจ้งปัญหาเพื่อพัฒนาเมือง กว่า 300,000+ เรื่อง แก้ไขแล้ว 200,000+ เรื่อง ภายในระยะเวลา 1 ปี และเป็นอันดับ 1 ของประเทศในการได้รับแจ้ง และแก้ไขปัญหาเสร็จสิ้นมากที่สุดผ่านระบบ Traffy Fondue [ข้อมูลจากระบบ Traffy Fondue]

กรุงเทพมหานคร

- ลดขั้นตอน ระยะเวลา การแก้ปัญหาร้องเรียนเฉลี่ยจาก 1,375 ชม./เดือน ลดลงเป็น 114 ชม./เดือน
- การจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์ ใช้เวลาลดลงจากสูงสุด 6 เดือน เป็นสูงสุดไม่เกิน 24 วัน]
- สร้างความโปร่งใสด้วยการยกระบบราชการออนไลน์ เช่น การยื่นคำขออนุญาตผ่านระบบ BMAOSS การตั้งศูนย์ทุจริต
- สร้างวัฒนธรรมการทำงานแบบมีส่วนร่วมประหยัดงบประมาณค่าใช้จ่าย

ภาคีเครือข่าย

เครือข่ายความร่วมมือเพิ่มโอกาสในการแก้ไข
ปัญหาแบ่งปันและจัดการทรัพยากรร่วมกัน

**กรมทรัพยากร
ทางทะเลและชายฝั่ง
กระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม**

**รางวัล
การบริหารราชการ
แบบมีส่วนร่วม**

“ระดับดีเด่น”

**ประเภท
สัมฤทธิ์ผล
ประชาชนมีส่วนร่วม**

**การแก้ปัญหา
ระบบนิเวศทางทะเล
ชายหาดบางแสน**

ที่มาของ การสร้าง เครือข่าย ความ ร่วมมือ

ประเทศไทยได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่มีชายหาดสวยงามติดอันดับต้น ๆ ของโลก พบว่าสภาพแวดล้อมของชายหาดบางแสน มีขยะเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งก้นบุหรี่ ไฟแช็ก และซองบุหรี่บริเวณหาดทราย จากการสำรวจพบจำนวนก้นบุหรี่เฉลี่ย 0.62 ชิ้นต่อตารางเมตรตลอดชายหาด นอกจากผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมการสูบบุหรี่บริเวณชายหาด ส่งผลกระทบนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการที่อยู่ในบริเวณนั้นหรือที่เรียกกันว่า **ภัยจากควันบุหรี่มือสอง (harm of secondhand cigarette smoke)** ข้อมูลจากกรมการท่องเที่ยว พบว่าแต่ละปีมีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางมาปีละกว่า 1.8 ล้านคน เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชายหาดที่สวยงามและไม่ไกลจาก กทม. สำหรับ “ชายหาดบางแสนเป็นพื้นที่สาธารณะที่ทุกคนควรมีโอกาสได้มาท่องเที่ยวพักผ่อนอย่างปลอดภัย อากาศสะอาด เพราะไม่มีควันบุหรี่มารบกวน ซึ่งข้อมูล ปี 2560 พบว่า มีผู้เสียชีวิตจากการได้รับควันบุหรี่มือสอง 9,435 คน/ปีต่อสุขภาพ

ออกคำสั่งคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอาศัยความในพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ.2558 เพื่อคุ้มครองและบริหารพื้นที่ชายหาดมิให้ได้รับความเสียหายจากการสูบบุหรี่และการทิ้งก้นบุหรี่ที่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศบริเวณชายฝั่งและก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการบริเวณชายหาด คำสั่งนี้ได้ประกาศให้ชายหาดนำร่องทั้ง 24 แห่งจาก 15 จังหวัดให้เป็นชายหาดปลอดบุหรี่ และชายหาดบางแสนเป็น 1 ใน 24 ชายหาดนำร่องดังกล่าว

มาตรการชายหาดปลอดบุหรี่เกิดจากความร่วมมือของหน่วยงานหลายภาคส่วน ทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวมถึงประชาชนในพื้นที่ โดยทุกภาคส่วนเห็นความสำคัญของทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งของประเทศไทยร่วมกัน โดยเฉพาะบริเวณชายหาดที่มีแนวโน้มจะถูกทำลายจากการสูบบุหรี่และการทิ้งก้นบุหรือนอกจากนี้ได้มีการลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือเพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพในด้านการป้องกันภัยคุกคามทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งและภัยสุขภาพจากบุหรี่บริเวณพื้นที่ชายหาด

กลไก การสร้าง ความ ร่วมมือ

ความสำเร็จของการทำงานร่วมกัน

ด้านสุขภาพ

- ควันบุหรี่มือสอง เพิ่มอากาศบริสุทธิ์โรคทางเดินหายใจของประชาชนที่ไม่ได้สูบบุหรี่ **ลดลงร้อยละ 80**
- ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวไม่สูบบุหรี่เพิ่มขึ้นร้อยละ 35

ด้านเศรษฐกิจการท่องเที่ยว

- ส่งเสริมภาพลักษณ์การท่องเที่ยวดึงดูดผู้ประกอบการและจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น เกิดรายได้สู่ท้องถิ่น ขยายผลสู่ชายหาดปลอดแอลกอฮอล์

ด้านระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง

- ขยะชายหาดจากก้นบุหรี่ ไฟแช็ก ซองบุหรี่ **ลดลงร้อยละ 90**
- ขยะชายหาดจากขยะอื่นๆ และสิ่งปฏิกูล **ลดลง**
- ความปลอดภัย ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศรวมทั้ง สิ่งมีชีวิตชายฝั่งและในทะเล **เพิ่มขึ้น**

ความยั่งยืน

NEXT STEP

โครงการชายหาดปลอดบุหรี่คว้า **รางวัลชนะเลิศ World No Tobacco Day Awards 2022** “กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง” ขึ้นรับรางวัลใน “วันงดสูบบุหรี่โลก” สะท้อนการแก้ไขปัญหาครบทุกมิติ ทั้งปัญหาสุขภาพ ความสะอาดชายหาด และรักษาระบบนิเวศทางทะเล การถอดบทเรียนต่อเนื่อง

กำหนด**มาตรการติดตามการดำเนินงานตามมาตรการชายหาดปลอดบุหรี่อย่างเข้มข้น**พร้อมสร้างการรับรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่พี่น้องประชาชนซึ่งเป็นการผูกเชื่อมระหว่างสุขภาพมนุษย์และสุขภาพสิ่งแวดล้อมเข้าด้วยกันบนพื้นฐานความจริงสองสิ่งนี้ผูกยึดกันอย่างหลีกเลียงไม่ได้ หากสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมสุขภาพมนุษย์ย่อมไม่ได้อย่างแน่นอน

**กรมทรัพยากร
ทางทะเลและชายฝั่ง
กระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม**

**รางวัล
การบริหารราชการ
แบบมีส่วนร่วม**

“ระดับดีเด่น”

**ประเภท
สัมฤทธิ์ผล
ประชาชนมีส่วนร่วม**

**ป่าในเมือง
จังหวัดกระบี่**

ที่มาของ การสร้าง เครือข่าย ความ ร่วมมือ

บ้านไผ่หนึ่งเป็นชุมชนประมงพื้นบ้านในตำบลลคราม อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ ยึดอาชีพประมง ทำสวนยางสวนปาล์มเป็นหลักก่อนมาเป็นชุมชนเข้มแข็งที่หันมาอนุรักษ์ดูแลธรรมชาติอย่างทุกวันนี้ ไผ่หนึ่งเคยเกือบสูญเสียดินป่าและสัตว์น้ำ เนื่องจากการให้สัมปทานป่าโกงกางของรัฐและการทำประมงโดยใช้อวนรุนอวนลาก ทั้งของคนในพื้นที่เองและคนต่างถิ่น สัตว์ทะเลที่มีอยู่ในน่านน้ำแถบนี้ไม่เหลือ ชาวบ้านต่อสู้กับเรืออวนรุนอวนลากที่รุกทะเลหน้าบ้าน การต่อสู้กินเวลาหลายปีจนถึงขั้นเอาชีวิตเข้าแลกกว่าจะประสบความสำเร็จ เป็นเวลาเดียวกันสัมปทานป่าชายเลนยุติ ในปี 2538 บ้านไผ่หนึ่งจึงขยับตัวมาสู่เรื่องพื้นฟูป่าชายเลน จึงตั้งกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งเขาคราม เพื่อเฝ้าระวังการบุกรุกและประสานงานกับสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 26 (เมืองกระบี่)

การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความยั่งยืนตามแนวทางพัฒนา คือ **คุ้มครอง ป้องกัน รักษา พื้นฟูพื้นที่ป่า และป่าอนุรักษ์ สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อม** และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน บริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งโดยคำนึงถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่งเสริมกิจกรรม CSR ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศซึ่งมีความสอดคล้องกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ **ให้มีความอุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและสร้างงานสร้างรายได้ให้กับชุมชน** จังหวัดกระบี่จึงจัดให้มีการจัดการให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพร่วมกับชุมชนบ้านไผ่หนึ่ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน เพื่อการบริหารจัดการที่ดีขึ้น โดยเอาความต้องการของคนในชุมชนมาเป็นหลักในการจัดทำโครงการ เพื่อพัฒนาในด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ให้เกิดความยั่งยืน สามารถสร้างงานสร้างรายได้

กลไกการ สร้างความ ร่วมมือ

ความสำเร็จของการทำงานร่วมกัน

ผลลัพธ์

เกิด "วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผึ้งบ้านไผ่หนึ่ง" ต่อยอดจากอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่ง โดยมีป่าชายเลนที่ต้องดูแลกว่า 5,000 ไร่ และเห็นว่าการเลี้ยงผึ้งโพรง ต้องอาศัยความอุดมสมบูรณ์ของป่าเป็นแหล่งอาหาร จึงได้ทำกิจกรรมเลี้ยงผึ้งโพรงที่สอดคล้องกับการอนุรักษ์ป่าชายเลน

สร้างรายได้ให้ชุมชนจากการจำหน่ายน้ำผึ้งคุณภาพดี และแปรรูปจำหน่ายเป็น สมูทตี้ น้ำผึ้ง ยาสระผม ครีมบวดผม ลิปมัน

มีแหล่งอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำกว่า 20 ไร่ มีความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลายของชนิดพันธุ์สัตว์น้ำ ประมง กุ้งขาว ปลากระพงขาว กะพงแดง ปูดำ ปูม้า กุ้งแช่บ๊วย หอยชักตีน หอยจืดแจจ กุ้งกุลาดำ

เป็นแหล่งอาหารของชุมชน ทำประมงได้ตามกติกาที่กำหนดร่วมกัน พบว่ามีชาวบ้านสามารถตกปลาได้ถึง 2,000 กิโลกรัม

ความยั่งยืน

NEXT STEP

ผลของความสำเร็จของชุมชนหนึ่งไหนจะไม่มีทางเกิดขึ้นได้เลย หากไม่ได้รับความร่วมมือจากชาวบ้านในชุมชน ต้องยอมรับว่า **พวกเขา มีการจัดตั้งชุมชนที่เข้มแข็งมาก ชุมชนแห่งนี้เป็น ตัวอย่างของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขระหว่างคนต่าง ศาสนา** แม้คนส่วนใหญ่จะเป็นมุสลิม มีชาวพุทธอยู่ไม่มาก แต่ พวกเขาก็อยู่ร่วมกันได้ดี

รายได้ทั้งหมด ไม่ว่าจะกลุ่มใดจะแบ่งร้อยละ 10 ของ **รายได้** เข้าสู่กองทุนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ **สิ่งแวดล้อม** เพื่อไว้เป็นเงินทุนในการฟื้นฟู รักษา และ **ดูแลทรัพยากรต้นน้ำ** ต้นป่าของชาวไชนหนิง พวกเขา เชื่อว่าเมื่อพวกเขาดูแลทะเล ดูแลป่าอย่างดีแล้ว ป่ากับ ทะเลจะดูแลพวกเขาเอง พวกเขาอนุรักษ์ท้องทะเล ป่าชายเลน ควบคู่กับการเลี้ยงผึ้ง ลดการใช้สารเคมี จึงมี **รายได้** อยู่รอดได้ พึ่งตัวเองได้อย่างดี และมีความสุข

**กรมชลประทาน
กระทรวงเกษตร
และสหกรณ์**

**รางวัล
การบริหารราชการ
แบบมีส่วนร่วม**

“ระดับดีเด่น”

**ประเภท
สัมฤทธิ์ผล
ประชาชนมีส่วนร่วม
และผู้นำหุ้นส่วน
ความร่วมมือ**

**น้ำจืด ใจใส
กระจายน้ำ
อย่างยั่งยืน**

ที่มาของ การสร้าง เครือข่าย ความร่วมมือ

อ่างเก็บน้ำน้ำจูน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ความจุ อ่างเก็บน้ำ 9.604 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ 12,000 ไร่ กรมชลประทาน ดำเนินการก่อสร้างระบบส่งน้ำในพื้นที่คลองส่งน้ำฝั่งซ้ายครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 4,000 ไร่ ต่อมาระบบชลประทานส่งน้ำที่ได้ก่อสร้างไว้เกิดความเสียหายส่งผลให้ **ระบบส่งน้ำสามารถส่งน้ำในฤดูฝนเพียง 6,000 ไร่ ในฤดูแล้งเกษตรกรไม่สามารถทำการเกษตรได้** เนื่องจากไม่มีปริมาณเพียงพอ เกษตรกรมีปัญหาคะแล้งเรื่องการแย่งน้ำกัน และยังประสบปัญหาผลผลิตทางการเกษตรเสียหาย

กระบวนการมีส่วนร่วมของโครงการ ตลอดการดำเนินงาน ตั้งแต่ก่อนก่อสร้าง ระหว่างการก่อสร้าง และหลังการก่อสร้าง

โดยมีการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน คือ

- 1) การให้ข้อมูล
  - 2) การรับฟังความคิดเห็น
  - 3) การเข้ามาจับมือนอก
  - 4) การสร้างความร่วมมือ
  - 5) การเสริมอำนาจ
- จัดประชุม รวมทั้งสิ้น 36 ครั้ง มีเกษตรกรเข้าร่วม 755 คน

กลไกการ สร้างความ ร่วมมือ

มุ่งเน้นที่การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่และเกษตรกร เพื่อสร้างการรับรู้ถึงปัญหาและความร่วมมือร่วมใจที่จะแก้ไขปัญห จนเกษตรกรสามารถคัดเลือก **"คณะกรรมการจัดระบบน้ำชุมชน"** โดยมีนายกเทศมนตรีตำบลจุนเป็นประธาน **ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการประสานงานระหว่างเกษตรกรกับหน่วยงานต่าง ๆ**

**"การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม
ในระดับเสริมอำนาจ โดยให้อำนาจกับ**

**คณะกรรมการจัดระบบน้ำชุมชน
และเกษตรกร**

ทำให้การดำเนินการประสบความสำเร็จ"

ระบบชลประทานในไร่นาได้รับการปรับปรุง ความยาวรวม 9.75 กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่เกษตรกรรม 1,200 ไร่

เพิ่มพื้นที่ส่งน้ำในฤดูฝนเป็น 8,000 ไร่
พื้นที่ส่งน้ำในฤดูแล้ง 1,000 ไร่

รายได้
ฤดูฝนเพิ่มขึ้น 4.6 ล้านบาท
ฤดูแล้งเพิ่มขึ้น 4.7 ล้านบาท
สุทธิเพิ่มขึ้น 9.3 ล้านบาท

ลดความขัดแย้งจากการแย่งน้ำได้ร้อยละ 93

สามารถประหยัดงบประมาณภาครัฐในการดูแลบำรุงรักษา ระบบชลประทานในไร่นา ได้อย่างน้อยปีละ 400,000 บาท

ผลลัพธ์ ความสำเร็จ ของการ ทำงาน ร่วมกัน

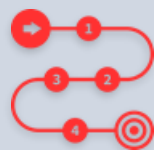

ความยั่งยืน NEXT STEP

น้ำจืดใจจืด
กระจายน้ำอย่างยั่งยืน

คณะกรรมการจัดระบบน้ำชุมชน มีอำนาจหน้าที่ และการตัดสินใจในการบริหารจัดการน้ำ และการดูแลบำรุงรักษา

การสนับสนุนการแปรรูปผลผลิต เพื่อเพิ่มมูลค่า และส่งเสริมการตลาด

**กรมพัฒนาสังคม
และสวัสดิการ
กระทรวงการพัฒนา
สังคมและความ
มั่นคงของมนุษย์**

**รางวัล
การบริหารราชการ
แบบมีส่วนร่วม**

“ระดับดีเด่น”

**ประเภท
สัมฤทธิ์ผล
ประชาชนมีส่วนร่วม
และผู้นำหุ้นส่วน
ความร่วมมือ**

**โนนแดงโมเดล
สร้างเสริม
สวัสดิการสังคม**

ที่มาของ การสร้าง เครือข่าย ความ ร่วมมือ

โนนแดง อยู่ห่างจากตัวเมืองกว่า 85 กม. มีประชากร 8,791 คน ทำให้ **การดูแลจากภาครัฐไม่ทั่วถึง** และจากการสำรวจข้อมูลครัวเรือน ปรึะบางจากระบบ Social Match และ TPMAP พบ **ผู้ประสบปัญหาทางสังคม 1,388 คน** โดย 514 คน มีปัญหาซ้ำซ้อนด้านสุขภาพ ที่อยู่อาศัย อาชีพรายได้ ตกเกณฑ์การช่วยเหลือ และเข้าไม่ถึงสวัสดิการ ทำให้เกิดปัญหาตามมา เช่น ลักขโมย ไร่ที่ฟุ้ง ไร่ร้อน ตัดยาเสพติด มีภาวะเจ็บป่วยและจิตเวช บางรายมีพฤติกรรมเม้าอาละวาด ทำให้เกิดความหวาดกลัว สร้างความไม่ปลอดภัยแก่ประชาชนในวงกว้าง

ศูนย์คุ้มครองฯ ร่วมกับ “**ป่าหนู**” และ **หน่วยงานภาครัฐภาคเอกชน ภาคประชาสังคม รวมทั้งประชาชนในพื้นที่** ร่วมหนุนเสริมให้โนนแดงเป็น “**พื้นที่จัดการตนเอง**” โดยส่งเสริมให้คนในชุมชนจัดการปัญหาด้วยตนเองก่อน แล้วค่อยประสานหน่วยงานภายนอกช่วยเหลือเพิ่มเติม เพื่อให้ประชาชนอยู่รอด-อยู่ได้-มั่นคง

จัดตั้ง **คณะทำงานขับเคลื่อนชุมชนเข้มแข็งบูรณาการข้อมูลข่าวสาร** เพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลรวมระหว่างหน่วยงานพม. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ผู้นำชุมชน และผู้ประสบปัญหาทางสังคม

กลไกการ สร้างความ ร่วมมือ

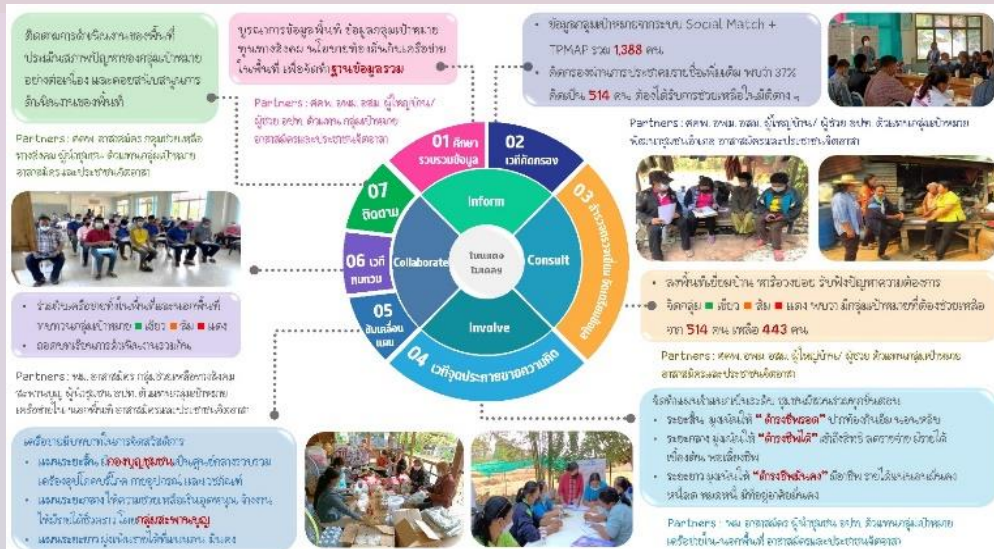
ความสำเร็จของการทำงานร่วมกัน

ความยั่งยืน NEXT STEP

บรรจุนโยบายโมเดลฯในแผนขับเคลื่อนงานระดับ
จังหวัด โครงการ “ผู้ว่าวิเชียรช่วยได้”
และขยายผลใน อปท. อื่น ๆ ใน จ. นครราชสีมา

พัฒนาเครือข่ายให้เป็นผู้ถ่ายทอด
องค์ความรู้และทักษะการทำงาน
ขยายผลเทคโนโลยี
(ระบบ QR Code)

ครอบคลุมกลุ่มเปราะบางทุกกลุ่ม
ขยายผลโมเดลฯ
ในศูนย์คุ้มครองฯ ทั่วประเทศ

**กรมส่งเสริม
สหกรณ์
กระทรวงเกษตร
และสหกรณ์**

**รางวัล
การบริหารราชการ
แบบมีส่วนร่วม**

“ระดับดีเด่น”

**ประเภท
สัมฤทธิ์ผล
ประชาชนมีส่วนร่วม
และผู้นำหุ้นส่วน
ความร่วมมือ**

**พันธมิตรร่วมใจ
เกาะแกดสดใส
กลุ่มเกษตรกรกรยั่งยืน**

ที่มาของ การสร้าง เครือข่าย ความ ร่วมมือ

กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์เกาะแก่งเกิดขึ้นจากการรวมกลุ่มของเกษตรกรในชุมชนบ้านเกาะแก่ง อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี ประสบปัญหาจากการประกอบอาชีพทำนา ซึ่งเป็นอาชีพหลักเพียงอย่างเดียว ในหนึ่งปีมีรายได้เพียงหนึ่งครั้ง และ**รายได้ที่เกิดขึ้นไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย ประกอบกับมีต้นทุนปัจจัยการผลิตที่สูงขึ้น ส่งผลให้เกษตรกรในชุมชนเกิดภาวะหนี้สินพอกพูน**และนอกจากนี้เกษตรกรยังไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน และความช่วยเหลือจากทางภาครัฐ เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวเกษตรกรในชุมชนจึงมีความเห็นร่วมกันว่า การรวมกลุ่มด้วยวิธีการสหกรณ์จะสามารถแก้ไขปัญหาร่วมกันได้ จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น นายสุนทร ทองแสน ซึ่งเป็นผู้นำของเกษตรกรในขณะนั้น มีความตั้งใจในการร่วมแก้ไขปัญหาของสมาชิกด้วยวิธีการสหกรณ์ **ภายใต้หลักคิด “ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบ”**

ผู้นำกลุ่มเกษตรกร (นายสุนทร ทองแสน) เป็น**ผู้ประสานสืบทอด** ได้รับคัดเลือกให้เป็น SMART FARMER และปราชญ์เกษตรระดับจังหวัด **สามารถถ่ายทอดความรู้ และให้คำปรึกษาด้านการทำเกษตรและการเลี้ยงสัตว์แก่เกษตรกรในชุมชน** มีทักษะการสื่อสารเชิงบวกเป็นผู้นำสร้างความร่วมมือ สร้างการมีส่วนร่วมและผู้นำการเปลี่ยนแปลง

บูรณาการทั้งภาครัฐภาคเอกชน และภาคประชาชน ผ่านการขับเคลื่อนนโยบายร่วมกับสำนักงานสหกรณ์ จังหวัดอุบลราชธานี และทำงานร่วมกับกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้มีการ**ถ่ายทอดนโยบาย 5 ด้าน ได้แก่ 1. ส่งเสริมให้กลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็ง 2. ส่งเสริมอาชีพ 3. แก้ไขปัญหานี้สิน 4. สนับสนุนแหล่งเงินทุน และ 5. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง**

กลไกการ สร้างความ ร่วมมือ

ความสำเร็จ ของ การ ทำงาน ร่วมกัน

ผลผลิต

- สมาชิกมีรายได้เพิ่มจากการขายกระบือเฉลี่ยปีละ 1 ตัว มูลค่า **30,000** บาท/ปี
- ขายมูลกระบือ คนละ **4,650** บาท/คน/ปี
- สมาชิกมีหนี้เงินกู้ลดลงเฉลี่ย **12,816.45** บาท/คน
- เงินออมเพิ่มขึ้น เฉลี่ยคนละ **2,498** บาท

ผลลัพธ์

- ชุมชนเกิดผู้นำทางธรรมชาติ ที่สามารถช่วยแก้ปัญหา
- ชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
- ลดต้นทุนการผลิตจากการใช้ปุ๋ยอินทรีย์
- สืบสานการอนุรักษ์สายพันธุ์กระบือไทย
- สร้างอาชีพให้กับคนในชุมชน

ผลกระทบ

- สมาชิกกลุ่มเกษตรกรมีเงินทุนหมุนเวียนในครัวเรือน
- พัฒนาสายพันธุ์กระบือเพื่อเพิ่มมูลค่าเพิ่ม
- สุขภาพดี ระบบนิเวศไม่มีการใช้สารเคมี
- ชุมชนเกิดความสามัคคี ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมกันแก้ไขปัญหา

ความยั่งยืน

- เป็นต้นแบบแนวทางการแก้ไขปัญหาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น
- แหล่งเรียนรู้ในด้านการบริหารจัดการองค์กร
- แหล่งเรียนรู้ในด้านการการเลี้ยงกระบือ
- แหล่งเรียนรู้ในด้านการการกาทำเกษตรอินทรีย์

ความยั่งยืน

NEXT STEP

เกษตรกรมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีรายได้ที่มั่นคง
ต่อเนื่องมีสุขภาพที่ดีเกิดอาชีพในชุมชนดังความตั้งใจ
ของประธานกลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์เกาะแกดและกลุ่ม
เกษตรกร

เป็นแหล่งเรียนรู้ในด้านการบริหารจัดการ
องค์กร การเลี้ยงกระบือ การทำเกษตรอินทรีย์
แก่เยาวชนและเกษตรกรทั่วไปที่สนใจ
ตลอดจนส่งต่อแนวคิดและโมเดลในการแก้ไขปัญหา
ในรูปแบบกระบวนการแบบมีส่วนร่วมและยึด
ประชาชนเป็นจุดศูนย์กลาง

กรมสุขภาพจิต

รางวัล
การบริหารราชการ
แบบมีส่วนร่วม

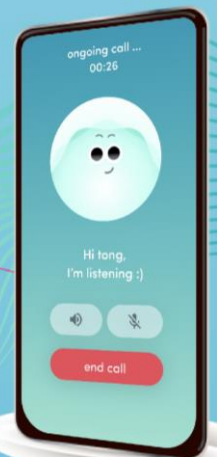
“ระดับดีเด่น”

ประเภท
สัมฤทธิ์ผล
ประชาชนมีส่วนร่วม
และผู้นำหุ้นส่วน
ความร่วมมือ

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

กรมสุขภาพจิต

เลขที่ 88/20 หมู่ 4 ถนนติวานนท์
อำเภอเมือง จังหวัดนครบุรี 11000
โทรศัพท์ : 02 149 5555
อีเมล : saraban@dmh.mail.go.th
เว็บไซต์ : <https://dmh.go.th>

Sati App
กับการพัฒนา
เครือข่ายในการส่งเสริม
และป้องกัน
ปัญหาสุขภาพจิต

ที่มาของ การสร้าง เครือข่าย ความร่วมมือ

กรมสุขภาพจิต มีหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงในการพัฒนางานสุขภาพจิตของประเทศ โดยมีภารกิจหลักเกี่ยวกับการพัฒนา วิชาการ ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยีการส่งเสริม ป้องกันปัญหายาเสพติด บำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพ รวมทั้งจัดให้มีบริการด้านสุขภาพจิตแก่ผู้ป่วย ผู้มีปัญหาสุขภาพจิตและประชาชน ปัจจุบันพบผู้ประสบปัญหาสุขภาพจิตเพิ่มขึ้น จึงมีการพัฒนาการบริการให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำด้านสุขภาพจิตสำหรับผู้ที่ปัญหา/มีความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจิต ตลอดจนประชาชนทั่วไปอย่างต่อเนื่อง โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ที่ผ่านมามีประชาชนต้องการคำปรึกษาจากสายด่วนสุขภาพจิต 1323 ค่อนข้างมาก จึงทำให้ไม่สามารถให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง

- 1 **ร่วมรับรู้**
สถานการณ์ปัญหาการฆ่าตัวตาย แลกเปลี่ยนข้อมูล การคาดการณ์ ปัญหาการฆ่าตัวตายในอนาคต
- 2 **ร่วมคิด**
ออกแบบแพลตฟอร์ม Sati App เพื่อเป็นทางเลือก ในการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหา
- 3 **ร่วมพิจารณา**
เข้าร่วมโครงการต่างๆทั้งในประเทศ และต่างประเทศเพื่อขับเคลื่อนและ พัฒนางานด้านสุขภาพจิต
- 4 **ร่วมดำเนินการ**
สร้างการรับรู้ ให้กับประชาชน โดยจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ การดำเนินงานของ Sati App
- 5 **ร่วมติดตามและประเมินผล**
รายงานข้อมูลผู้มีปัญหาสุขภาพจิต เพื่อติดตามให้การรักษา หรือนำเข้าสู่ระบบ

กลไกการ สร้างความ ร่วมมือ

คุณอมรเทพ สัจจะมุนีวงศ์
เครือข่ายภาคประชาชน
ผู้ก่อตั้ง มูลนิธิสติแอฟ

คุณอมรเทพ สัจจะมุนีวงศ์ เครือข่ายภาคประชาชน ผู้ก่อตั้ง มูลนิธิสติแอฟ ผู้ซึ่งเคยประสบปัญหาเกี่ยวกับการเจ็บป่วยทางจิตจากโรคซึมเศร้า และการพยายามฆ่าตัวตาย ในขณะที่เกิดความรู้สึกหดหู่ อยากฆ่าตัวตาย ต้องการคำปรึกษาจากสายด่วนสุขภาพจิต 1323 แต่ไม่สามารถติดต่อได้ จึงทำให้เกิดความคิดที่จะหาช่องทางให้ผู้ประสบภาวะเช่นนี้ได้รับการช่วยเหลือ โดยได้นำเรื่องราวที่ตนเองพบเจอมาปรึกษากรมสุขภาพจิตเพื่อหาแนวทางการดูแลช่วยเหลือผู้ที่ประสบปัญหาด้านสุขภาพจิต และมีความคิดฆ่าตัวตาย คุณอมรเทพจึงได้ริเริ่มพัฒนาแอปพลิเคชันที่ชื่อว่า “Sati App” เพื่อพัฒนาเครือข่ายในการส่งเสริมและป้องกันปัญหาสุขภาพจิตให้เป็นแหล่งรวมองค์ความรู้ด้านสุขภาพจิตที่สามารถถ่ายทอดสู่สังคม

ดำเนินงานโดยอาสาสมัครภาคประชาชน ที่ไม่พึ่งพิงระบบงบประมาณภาครัฐ

อาสาสมัครรับฟัง (Listener) ที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรม รวมถึงเพศภาวะ ทำให้ผู้ใช้ (user) รู้สึกสะดวกใจ ในการเข้าถึงผู้รับฟังได้มากกว่า

App ภาคประชาชนที่ผู้ใช้จะไม่ถูกตัดสินด้วยข้อวินิจฉัยทางการแพทย์ แต่ในขณะเดียวกันสามารถส่งต่อ กรณีที่มีความยุ่งยากซับซ้อน เข้าไปใน Platform ของการให้บริการทางการแพทย์ได้

ปกปิดข้อมูลส่วนบุคคล หรือไม่ต้องเปิดเผยรายละเอียดส่วนบุคคลที่มีความยุ่งยาก และเป็นด่านกั้น (Barrier) ในการเข้าถึงบริการ

ผลลัพธ์ความสำเร็จ

ผู้ใช้งาน
10,826 คน

จำนวนรับสาย
4,478 สาย

อาสาสมัคร
357 คน

นาทีให้บริการ
44,400 นาที

หลักสูตร “ การปฐมพยาบาลจิตใจเบื้องต้น (PFA) (E-Learning) สำหรับอาสาสมัคร (Listeners) ”

เครือข่ายอาสาสมัคร

ผู้ฟัง(Listeners)ในการส่งเสริมและป้องกันปัญหาสุขภาพจิตที่พร้อมให้การช่วยเหลือผู้ที่มีปัญหา/มีความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจิต

ความยั่งยืน

Sati App ได้กลายเป็นพื้นที่ปลอดภัยให้ผู้ที่มีความทุกข์ทางใจสามารถเข้าถึงโปรแกรมการดูแลสุขภาพจิตได้อย่างสะดวก และทั่วถึง สามารถระบายความเครียดหรือความรู้สึกเศร้าของตัวเองได้โดยไม่ต้องเกรงกลัวที่จะถูกตัดสิน ทำให้สุขภาพจิตเป็นเรื่องของทุกคนอย่างไม่มี การแบ่งแยก และชุมชน/สังคมสามารถร่วมเป็นจิตอาสาช่วยเหลือผู้อื่นได้ด้วยการสอดส่องมองหา โดยมองหาใครก็ตามที่อาจต้องการความช่วยเหลือกันที่ สมัครใจรับฟัง โดยเป็นผู้ฟังที่ดี รับฟังจากใจ ใส่ใจ ใจเวลา แสดงออกให้รู้ว่าเราอยู่เคียงข้างคอยสนับสนุนเสมอ และสื่อสาร แสดงความเห็นอกเห็นใจเมื่อพูดคุยกับอีกฝ่าย ตลอดจนช่วย ส่งต่อเชื่อมโยง โดยส่งต่อบุคคลให้กับบุคลากรทางการแพทย์ สร้างสัมพันธ์ เพื่อเชื่อมต่อเครือข่ายสังคมที่ดีให้กับผู้มีปัญหาตามความสนใจ หลักการดังกล่าวทำให้ Sati App สามารถสร้างเครือข่ายชุมชน/สังคมที่ใส่ใจและพึ่งพากันเองได้อย่างต่อเนื่อง

**รางวัล
การบริหารราชการ
แบบมีส่วนร่วม**

“ระดับดีเด่น”

**ประเภท
สัมฤทธิ์ผล
ประชาชนมีส่วนร่วม
และผู้นำหุ้นส่วน
ความร่วมมือ**

**สำนักงานปลัด
กระทรวงการพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์**

**พลังเครือข่าย
ในการพัฒนา
คุณภาพชีวิต
กลุ่มเปราะบาง
อย่างเข้าถึง ทั่วถึง
เป็นธรรม จังหวัดสตูล**

ที่มาของการ สร้างเครือข่าย ความร่วมมือ

ครัวเรือนเปราะบางมีปัญหาซับซ้อนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากฐานข้อมูลเปราะบางระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า [Thai People Map and Analysis Platform : TPMAP] จำนวน 29,758 ครัวเรือน จังหวัดสตูลได้ตรวจสอบและคัดกรองข้อมูลพบปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนกลุ่มเปราะบางในพื้นที่ที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาด้านรายได้ ปัญหาด้านที่อยู่อาศัย และครัวเรือนมีบุคคลพึ่งพิง เช่น เด็กเล็ก คนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยติดเตียง รวมครัวเรือนกลุ่มเปราะบางทั้งสิ้น 25,025 ครัวเรือน

จังหวัดสตูลใช้กลไกอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในการช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือนและเครือข่ายต่าง ๆ ที่มี

โดยประธานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสตูลมีบทบาทสำคัญในการตอบสนองความต้องการของประชาชน ด้วยการเป็นจิตอาสาช่วยเหลือกิจการทางสังคมของภาครัฐ ตั้งแต่การให้คำปรึกษาด้านปัญหาหรือสิทธิสวัสดิการด้านสังคม การประสานงานช่วยเหลือรับเรื่องราวร้องทุกข์ การส่งต่อผู้ประสบปัญหาไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำรวจข้อมูลกลุ่มเปราะบาง ระดมทุนและทรัพยากรการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคมฉุกเฉินและผู้ประสบภัยพิบัติ ตลอดจนกำกับดูแลอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสตูล ซึ่งปัจจุบันมีจำนวน 3,745 คน ครอบคลุมทุกหมู่บ้านในพื้นที่จังหวัดสตูล

กลไก การสร้าง ความร่วมมือ

ครัวเรือนเปราะบาง ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตใน 5 มิติ

ความสำเร็จ ของการทำงานร่วมกัน

มีติดรายได้

การเข้าร่วมฝึกอาชีพขึ้นทะเบียน
คนว่างงาน แนะนำแหล่งเงินทุนประกอบ
อาชีพตามกลุ่มเป้าหมาย
จำนวน 1,475 ครัวเรือน

มีดีสุขภาพ

ให้คำปรึกษาการดูแลสุขภาพผู้ป่วย
เรื้อรัง คนพิการ ผู้สูงอายุ การดูแลตนเอง
ในช่วง Covid จำนวน 383 ราย

มีดีเข้าถึงบริการภาครัฐ

แนะนำสิทธิและสวัสดิการของภาครัฐ
ประสานลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ
และช่วยเหลือเงินสงเคราะห์ตามภารกิจ
กระทรวง จำนวน 3,267 ครัวเรือน

มีดีการศึกษา

ช่วยนักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์เข้า
ศึกษาต่อเสนอขอรับพระราชทานทุนเพื่อ
การศึกษาแก่นักเรียนที่ผู้ปกครองเสียชีวิต
283 ครัวเรือน

มีดีความเป็นอยู่

ปรับปรุงที่อยู่อาศัยแก่ผู้สูงอายุ คนพิการ
และผู้มีรายได้น้อยให้ถูกสุขลักษณะ
313 ครัวเรือน

ผลลัพธ์

ความสำเร็จของการทำงานร่วมกัน

ครัวเรือนเปราะบางที่ได้รับความช่วยเหลือมีคุณภาพชีวิต เข้าถึงบริการทางสังคมอย่างทั่วถึง เป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำสอดคล้องและเป็นไปตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป้าหมายที่ 1 ขจัดความยากจน และเป้าหมายที่ 10 ลดความไม่เสมอภาค

- หน่วยงาน/เครือข่ายเปลี่ยนรูปแบบการทำงานจากการสงเคราะห์หรือการช่วยเหลือเฉพาะด้านสู่การทำงานเชิงพัฒนาแบบองค์รวมมากขึ้น
- ครัวเรือนเปราะบางได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตใน 5 มิติ ร้อยละ 100
- จำนวนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสตูลเพิ่มขึ้น จำนวน 887 คน

ความยั่งยืน NEXT STEP

การดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบาง อาศัยพลังเครือข่ายจากทุกภาคส่วนในการมีส่วนร่วม ซึ่งกลไกอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่มีอยู่ในทุกระดับตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด **สามารถขับเคลื่อนโครงการทำให้คุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางสามารถช่วยเหลือตนเองได้ และสร้างความภาคภูมิใจให้กับเครือข่าย เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการร่วมคิด ร่วมทำ** และการคืนข้อมูลสู่ศูนย์ช่วยเหลือสังคมตำบล ทำให้หน่วยงานต่างๆ ได้นำข้อมูลไปใช้และวางแผนการช่วยเหลือต่อไป

กรมชลประทาน

กรมชลประทาน
กระทรวงเกษตร
และสหกรณ์

From Farm to Fair

รางวัล
การบริหารราชการ
แบบมีส่วนร่วม

“ระดับดีเด่น”

ประเภท
เลื่องลือขยายผล

ระบบชลประทาน
แก่งคอย-บ้านหมอ
สร้างผลผลิตคุณภาพ
จากฟาร์มถึงมือ
[From Farm to Fair]

ที่มาของ การสร้าง เครือข่าย ความร่วมมือ

กรมชลประทานและกลุ่มผู้ใช้น้ำแก่งคอย-บ้านหมอไต้ ร่วมกันหาแนวทางในการพัฒนา ต่อยอดขีดความสามารถของกลุ่ม เพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับชุมชน เป็นไปตามค่านิยมของกลุ่ม คือ “น้ำคือชีวิต เนรมิตความสุข สนุกทำกิน หนี้สินหมดไป” โดยได้ริเริ่มในการขยายพื้นที่และศักยภาพของศูนย์เรียนรู้ชุมชน เพื่อให้เป็นทั้งแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรที่เปิดโอกาสให้ ผู้สนใจได้เข้ามาศึกษา ดูงาน รวมถึงยังสามารถฝึกฝนทักษะทางการเกษตรตั้งแต่กระบวนการผลิ การดูแลรักษา การวางแผนการตลาด ทำให้ผู้เรียนประกอบอาชีพได้ทันที เกษตรกรรวมตัวกันจัดงาน เกษตรแฟร์ เพื่อเปิดพื้นที่การขาย เป็นกิจกรรมประจำปี สร้างรายได้เข้าชุมชนจำนวนมาก ขยายโอกาสทางการตลาดด้านเกษตรกรรมได้อย่างเป็นรูปธรรม

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกภาคส่วนทุกระดับการทำงาน สามารถบริหารจัดการน้ำชลประทานแบบมีส่วนร่วมได้เพียงพอต่อการอุปโภค-บริโภคทำให้เกษตรกรสามารถต่อยอดการผลิตทางการเกษตรได้หลากหลายยิ่งขึ้น

คณะกรรมการจัดการชลประทาน(JMC) และกลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำ มีความเข้มแข็งมุ่งมั่นทุ่มเทเพื่อสร้างความมั่นคงให้ชุมชน เรียนรู้พัฒนาอย่างต่อเนื่องส่งผลต่อการยกระดับความเข้มแข็ง มีเอกภาพ เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ผูกพันรักถิ่นที่อยู่ ยึดหลักคิด “อย่าพากันขายเขื่อนที่ในหลวงทรงสร้างไว้ให้”

กลไกการ สร้าง ความร่วมมือ

ผลลัพธ์ความสำเร็จ ของการทำงานร่วมกัน

คุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวแก่งคอย-บ้านหมอไต้ขึ้นจากการมีน้ำใช้เพียงพอเพื่อการอุปโภค-บริโภค สามารถปรับเปลี่ยนจากทำนา มาเพาะปลูกพืชผัก ผลไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ เพาะกล้าไม้ขายและส่งออกตลาดทั่วประเทศได้ตลอดทั้งปี ยิ่งไปกว่านั้น จากการปรับปรุงรูปแบบการส่งน้ำชลประทานทำให้ประหยัดน้ำ ส่งผลให้ชาวนามีรายได้เฉลี่ยต่อปีเพิ่มขึ้น 2.5 เท่า จากการปลูกข้าวได้ปีละ 2 ครั้ง ในฤดูนาปี และฤดูนาปรังสำหรับปีที่มีน้ำเพียงพอ ทำให้ชาวนามีอาชีพที่มั่นคงมากขึ้น เกิดเยาวชนต้นกล้าเกษตรกรมาเรียนรู้ฝึกงานนำต้นแบบไปขยายผลต่อ ทำให้มีอาชีพเลี้ยงครอบครัวและมีกิจการเป็นของตนเอง สามารถรักษาพื้นที่เกษตรกรรมในเขตชลประทานได้ 49,436 ไร่ จากเดิมที่เกษตรกรเริ่มมีแนวคิดปรับเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่น หรือย้ายถิ่นฐานทำกิน

การนำต้นแบบมาขยายผลต่อยอด

1. ต่อยอดด้านการส่งน้ำชลประทานให้สามารถประหยัดน้ำ

เพื่อส่งน้ำได้ทั่วถึง เพียงพอ กรมชลประทานดำเนินการควบคุมการส่งน้ำและดูแลรักษาระบบชลประทานครอบคลุมพื้นที่ชลประทานเดิม 86,700 ไร่ ของสถานีสูบน้ำแก่งคอย-บ้านหม้ออย่างทั่วถึงด้วยกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนมีการต่อยอดผ่านกลไกการบริหารน้ำอย่างมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ใช้น้ำ โดยมีการปรับรูปแบบการส่งน้ำทั้งในคลองส่งน้ำสายใหญ่ สายซอย สายแยกซอย จนถึงมีการปรับ รูปแบบการส่งน้ำในแปลงเกษตร ส่งผลให้สามารถประหยัดน้ำชลประทานและประหยัดค่าสูบน้ำได้

2. ต่อยอดการสร้างความเข้มแข็งขององค์กรผู้ใช้น้ำปรับรูปแบบการประชุมกลุ่มการประชาสัมพันธ์สื่อสารของกลุ่มผู้ใช้น้ำ

ปรับการประชุมกลุ่ม/การประชาสัมพันธ์ ลงไปทุกๆกลุ่มพื้นฐานจำนวน 30 กลุ่ม ซึ่งรูปแบบการประชุมที่มีการปรับปรุงนี้ ทำให้มองเห็นปัญหาและจุดบกพร่องได้ชัดเจนมากขึ้น โดยจัดให้มีการประชุมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดกลไกการสื่อสาร ประสานงานที่รวดเร็ว มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ต่อยอดปรับปรุงให้เป็นศูนย์เรียนรู้ครบวงจร

จากเดิมเป็นศูนย์ขนาดเล็ก ปรับปรุงจนกลายเป็นศูนย์เรียนรู้ขนาดใหญ่ครบวงจร เปิดพื้นที่บริการกว้างขวางขึ้น และพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชน มีการจัดกิจกรรม “ต้นกล้า เกษตรแปร์ สวนสำราญ” เป็นกิจกรรมสำคัญประจำปีในระดับจังหวัด เป็นโอกาสในการขยายความร่วมมือของสมาชิกชุมชน ที่ประกอบอาชีพอื่นๆ นอกภาคเกษตรกรรม พร้อมกับเป็นศูนย์เกษตรเชิงท่องเที่ยว เปิดพื้นที่ศูนย์เรียนรู้ทางการเกษตรที่ให้โอกาสผู้สนใจเข้ามาศึกษา ฝึกงาน เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะที่ถูกต้อง สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้อย่างเป็นรูปธรรม

From Farm to Fair

ระบบชลประทานแก่งคอย - บ้านหม้อ

สร้างผลผลิตคุณภาพ จากฟาร์มสู่มือ

“น้ำคือชีวิต เนรมิต
ความสุข สนุกทำกิน
หนี้สินหมดไป”

**กรมประมง
กระทรวงเกษตร
และสหกรณ์**

**รางวัล
การบริหารราชการ
แบบมีส่วนร่วม**

“ระดับดีเด่น”

**ประเภท
เลื่องลือขยายผล**

**ธนาคารสัตว์น้ำลำปาง
ศูนย์กลางการขยายผล
ต้นแบบแหล่งผลิต
สัตว์น้ำชุมชน**

ที่มาของ การสร้าง เครือข่าย ความร่วมมือ

จังหวัดลำปางมีแหล่งน้ำขนาดเล็กซึ่งมีศักยภาพในการเพิ่มผลิตสัตว์น้ำจืดได้ แต่จากปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งน้ำที่ไม่มีการบริหารจัดการ มีการจับสัตว์น้ำผิดกฎหมาย ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน ทำให้แหล่งน้ำไม่มีการใช้ประโยชน์ด้านการประมงอย่างเต็มที่ประกอบกับผลผลิตสัตว์น้ำยังไม่เพียงพอต่อความต้องการในจังหวัดลำปาง **กรมประมง** นำต้นแบบ **บึงหนองบัว จ.ลำปาง** มาต่อยอดขยายผลดำเนินการในแหล่งน้ำชุมชนในจังหวัดลำปาง ได้แก่ **หนองโป่งเหนือ-โป่งใต้ อ.แจ้ห่ม** และ **สระห้วยโจ้ อ.เสริมงาม รวมถึงแหล่งน้ำชุมชน 46 แหล่งน้ำ ใน 13 อำเภอของลำปาง** โดยมีเป้าหมายเพื่อเป็น **ศูนย์ผลิตลูกพันธุ์สัตว์น้ำเครือข่ายกรมประมง แหล่งผลิตสัตว์น้ำครบวงจรลดการพึ่งพาภาครัฐ**

บึงหนองบัวโมเดล

แนวคิด

สร้างการมีส่วนร่วม
เสริมทักษะองค์ความรู้
เพิ่มผลิตสัตว์น้ำ
ยกระดับคุณภาพชีวิต
พัฒนาสู่ความยั่งยืน

เป้าหมาย

- ศูนย์ผลิตลูกพันธุ์สัตว์น้ำเครือข่ายกรมประมง
- แหล่งผลิตสัตว์น้ำครบวงจรลดการพึ่งพาภาครัฐ

พื้นที่เป้าหมาย

แหล่งน้ำหนองโป่งเหนือ
- โป่งใต้ อ.แจ้ห่ม

แหล่งน้ำสระห้วยโจ้
อ.เสริมงาม

แหล่งน้ำชุมชน 46 แห่ง
ใน 13 อำเภอ

กลไกการ สร้าง ความร่วมมือ

ศูนย์ผลิตลูกพันธุ์สัตว์น้ำ เครือข่ายกรมประมง แหล่งผลิตสัตว์น้ำครบวงจร ลดการพึ่งพาภาครัฐ

เกิดเป็นเครือข่ายธนาคารสัตว์น้ำชุมชนมีคณะกรรมการแหล่งน้ำ 1275 ราย ปลอ่ยพันธุ์สัตว์น้ำกว่า 11 ล้านตัว ผลิตสัตว์น้ำ 404.67 ตัน รายได้ 12.5 ล้านบาท ผลิตลูกพันธุ์สัตว์น้ำได้ 5 ชนิด รวม 1.1 ล้านตัว ชุมชนรับประโยชน์กว่า 12,000ครัวเรือน เกิดการพัฒนากลายเป็นแหล่งผลิตสัตว์น้ำของชุมชน เกิดความรักสามัคคีและชุมชนเข้มแข็ง ชุมชนมีความรู้และทักษะด้านการประมงนำไปประกอบอาชีพได้

คณะกรรมการแหล่งน้ำ 1,275 ราย

ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ 11 ล้านตัว

ผลผลิตสัตว์น้ำ 404.67 ตัน

รายได้กว่า 12.5 ล้านบาท

ชุมชนรับผลประโยชน์ 12,000 ครัวเรือน

ผลิตลูกพันธุ์สัตว์น้ำ 1.1 ล้านตัว

- ชุมชนมีสัตว์น้ำเพียงพอต่อการบริโภค
- ชุมชนมีรายได้และลดรายจ่าย
- มีเงินหมุนเวียนในกลุ่ม/ชุมชน/จังหวัด
- เกิดความรักสามัคคีและชุมชนเข้มแข็ง
- ชุมชนมีความรู้และทักษะด้านการประมง

ชุมชนเข้มแข็ง
มีศักยภาพ
อยู่ดีมีสุข

เกิดความ
มั่นคง
มังคั่ง
ยั่งยืน

ผลลัพธ์ ความสำเร็จ ของการ ทำงาน ร่วมกัน

ความยั่งยืน NEXT STEP

บูรณาการกับ
หน่วยงานอื่น ๆ

มีแผนการรับ
สมัครสมาชิก

คณะทำงาน
ประสาน 3 วัย

กิจกรรมที่
หลากหลาย เกิดรายได้ต่อเนื่อง

การติดตามของ
เจ้าหน้าที่
ต่อเนื่อง

บรรจุโครงการ
ในแผนปฏิบัติ
ราชการของกรม
ประมง

เสนอของ
งบประมาณ
อย่างต่อเนื่อง

ส่งเสริมให้
หน่วยงาน
ภูมิภาคของ
งบประมาณจาก
แหล่งอื่น

จัดทำสรุป
รายงานผลการ
ดำเนินงาน และ
Best practice

สัมมนาคณะ
กรรมการ
ประจำปี

จัดตั้งศูนย์
เรียนรู้
เพื่อนำเสนอ
ผลงานและ
บทเรียน

ผลงานต้นแบบ (Best Practices)

รางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี พ.ศ. 2566

**กรมการข้าว
กระทรวงเกษตร
และสหกรณ์**

**รางวัล
การบริหารราชการ
แบบมีส่วนร่วม**

“ระดับดีเด่น”

**ประเภท
ประสิทธิผลเครือข่าย**

**การพัฒนาเครือข่าย
การผลิตและกระจาย
เมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี**

ที่มาของ การสร้าง เครือข่าย ความร่วมมือ

กรมการข้าว โดยกองเมล็ดพันธุ์ข้าวที่เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นพันธุ์ขยายและจำหน่ายคุณภาพดี เพื่อกระจายไปสู่เกษตรกรได้ใช้เพาะปลูกอย่างทั่วถึงและเพียงพอ แต่ด้วยข้อจำกัดด้านบุคลากร พื้นที่ และแรงงานที่มีทักษะความชำนาญ ทำให้ไม่สามารถตอบสนองความต้องการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวของเกษตรกรทั่วประเทศได้ ดังนั้นกรมการข้าวจึงได้มีแนวทางในการรองรับและตอบสนองความต้องการเมล็ดพันธุ์ในประเทศในรูปแบบของเครือข่ายการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว ประกอบด้วยทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน เพื่อร่วมมือกันดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายการแก้ปัญหาการขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี

การทำงานแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง

- 1) การรวบรวมข้อมูลเพื่อวางแผนงาน
- 2) การดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมระหว่างเจ้าหน้าที่ ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว กลุ่มเกษตรกร และสมาคมฯ
- 3) การประเมินผลการดำเนินงานร่วมกันผ่านการประชุมและสัมมนา
- 4) นำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาปรับปรุงงาน

กลไกการ สร้างความ ร่วมมือ

กรมการข้าวได้พัฒนาและส่งเสริมการจัดตั้ง 3 เครือข่ายหลัก ได้แก่ เครือข่ายกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว เครือข่ายตัวแทนจำหน่ายเมล็ดพันธุ์พืช และเครือข่ายสมาคมผู้รวบรวมและจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวดำเนินการร่วมกับเครือข่ายรองที่สนับสนุน ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ (เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร) สถาบันการศึกษา (เช่น มหาวิทยาลัยแม่โจ้) ร้านค้าจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ และเกษตรกรผู้ปลูกข้าวทั่วไป

1. เครือข่ายกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว เป็นการทำงานในส่วนผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของกรมการข้าว มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงการจัดทำแปลงขยายพันธุ์ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานร่วมกัน โดยกองเมล็ดพันธุ์ข้าวมีนักวิชาการเกษตรประจำอยู่ทุกศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวทั่วประเทศ ทำหน้าที่ติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานแปลงขยายพันธุ์ของกลุ่มอย่างใกล้ชิด ให้ความรู้คำแนะนำในการจัดการแปลงนา รวมถึงการทำจัดพันธุ์ปน มีการตรวจคุณภาพแปลงขยายพันธุ์ และตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว ผลผลิตเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพผ่านมาตรฐานจะถูกนำเข้ามาสู่กระบวนการปรับปรุงสภาพเมล็ดพันธุ์ และบรรจุลงกระสอบพร้อมจำหน่าย มีการประเมินผลการดำเนินงานทั้งด้านปริมาณและคุณภาพของผลผลิตของกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ และนำผลที่ได้มาประชุมเครือข่ายเพื่อร่วมกันปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป

2. เครือข่ายตัวแทนจำหน่ายเมล็ดพันธุ์พืช เป็นการทำงานในส่วนการจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวของกรมการข้าวช่วยให้การกระจายเมล็ดพันธุ์ดีไปสู่แหล่งปลูกต่างๆได้อย่างทั่วถึง โดยมีการจัดสรรเป้าหมายการทำงานร่วมกันและมีเจ้าหน้าที่ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว ออกเยี่ยมเยียนตัวแทนฯ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อได้รับฟังข้อมูลปัญหาอุปสรรคและให้คำแนะนำในการดำเนินงาน

3. เครือข่ายสมาคมผู้รวบรวมและจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวและชมรมผู้ผลิตและจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าว เป็นการทำงานในส่วนการขยายผลการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของภาคเอกชน โดยมีความร่วมมือกันตั้งแต่การวิเคราะห์ตลาดเมล็ดพันธุ์เพื่อวางแผนการผลิต การถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ มีการเชื่อมโยงเครือข่ายโดยผ่านการประชุมอบรม สัมมนาเครือข่ายที่กรมการข้าวดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

ผลลัพธ์ ความสำเร็จ

ผลผลิต ของการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือด้านการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว : ผลการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว โดยศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว 29 แห่ง ร่วมมือกับเครือข่ายกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว 349 กลุ่ม สมาชิก 9,738 ราย ในปี 2565 มีเป้าหมายการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว 95,000 ตัน สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ได้ 90,616 ตัน [95% ของเป้าหมายการผลิต] โดยผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ได้ทั้งหมดถูกกระจายไปสู่เกษตรกรทั้งแบบโดยตรง และผ่านตัวแทนจำหน่าย มีส่วนในการจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวผ่านเครือข่ายตัวแทนจำหน่าย 48% โดยเครือข่ายสมาคม/ชมรมผู้ผลิตและจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวทั่วประเทศ ได้ขยายผลการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีได้จำนวน 299,960 ตัน รวมปริมาณเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีที่ผลิตได้ จำนวน 390,576 ตัน

ผลลัพธ์ จากผลการดำเนินงานเครือข่ายการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว ทำให้เกษตรกรได้ใช้เมล็ดพันธุ์ดี และผลิตข้าวมีปริมาณและคุณภาพเพิ่มขึ้น ในส่วนการผลิตของกรมการข้าว ทำให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวมีเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีได้ใช้เพาะปลูกได้ประมาณ 6 ล้านไร่ และในส่วนการผลิตของสมาคม/ชมรมฯ นำไปใช้เพาะปลูกในถึง 20 ล้านไร่ รวมเป็น 26 ล้านไร่ แม้ว่าในปัจจุบันปริมาณเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีที่ผลิตได้ยังไม่ตอบสนองความต้องการของเกษตรกรทั่วประเทศได้ทั้งหมด กรมการข้าวจึงยังคงพัฒนาและเพิ่มศักยภาพของส่วนราชการ และเครือข่ายผู้ผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวอย่างต่อเนื่อง

ผลกระทบ จากเครือข่ายการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีของกรมการข้าว ส่งผลให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวมีเมล็ดพันธุ์ดีได้ใช้ในการลดต้นทุน และเพิ่มผลผลิตข้าว ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น การใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี ทำให้ลดปริมาณการใช้เมล็ดพันธุ์ลงได้ถึง 10 กิโลกรัมต่อไร่ คิดเป็นต้นทุนในส่วนของเมล็ดพันธุ์ลดลงได้ถึงร้อยละ 40 ในภาพรวมจากการใช้เมล็ดพันธุ์ดีของเครือข่ายทั้งหมดของกรมการข้าว สามารถลดต้นทุนการผลิตของค่าเมล็ดพันธุ์ได้ถึง 2,600 ล้านบาท นอกจากนี้ ในปี 2565 การส่งออกข้าวของไทยได้ถึง 7.69 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่า 138,452 ล้านบาท สูงขึ้นจากปีที่ผ่านมา 28% เมื่อทั้งเกษตรกร ผู้ประกอบการ และผู้ส่งออกมีรายได้เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น รวมถึงเศรษฐกิจและสังคมของประเทศย่อมดีขึ้นตามไปด้วย

ความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี เกิดจาก

1. การตัดสินใจบนข้อมูล กรมการข้าวและเครือข่ายฯ ร่วมกันตัดสินใจวางแผนการผลิต แผนการดำเนินงาน ต่างๆ บนพื้นฐานของข้อมูล เช่น ข้อมูลความต้องการของตลาด ข้อมูลศักยภาพพื้นที่ และความพร้อมในการดำเนินงาน
2. การบริหารจัดการกลุ่มเครือข่ายและให้มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องในการแก้ไขปัญหา ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับประเทศ
3. การดึงความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเข้ามาร่วมในการแก้ไขปัญหา และแบ่งบทบาทหน้าที่ในการดำเนินการอย่างชัดเจน โดยบทบาทของรัฐเป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวก ทำให้พันธกิจของกรมการข้าวในการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีให้ทั่วถึงทั้งประเทศมีประสิทธิภาพประสิทธิผลมากขึ้น

ความยั่งยืน NEXT STEP

กรมการข้าว ส่งเสริมความยั่งยืนของเครือข่ายโดย

- 1) การสนับสนุนเทคโนโลยี องค์ความรู้ อย่างต่อเนื่อง
- 2) สนับสนุนการพัฒนาคน โดยการสร้างคณะผู้ตรวจแปลงมืออาชีพ และ
- 3) สร้างแรงจูงใจในการดำเนินงานโดยจัดหารางวัลเครือข่ายที่มีผลงานดีเด่น

นอกจากนี้ยังมีนโยบายส่งเสริมการผลิตข้าวแบบยั่งยืน ได้แก่ การลดใช้สารเคมี โดยควบคุมกำจัดโรคแมลงด้วยสารชีวภาพและการลดเผาตอซัง ส่งเสริมการฝังกลบตอซัง หมักฟาง เพื่อเพิ่มปุ๋ยไนโตรเจนให้หมุนเวียนในแปลงนา

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

**รางวัล
การบริหารราชการ
แบบมีส่วนร่วม**

“ระดับดีเด่น”

**ประเภท
ประสิทธิภาพเครือข่าย**

**กรมควบคุมโรค
กระทรวง
สาธารณสุข**

**ขับเคลื่อนกลไก
สนับสนุนการบริการ
เอชไอวีและโรคติดต่อ
ทางเพศสัมพันธ์ในชุมชน**

ที่มาของการ สร้างเครือข่าย ความร่วมมือ

กลุ่มเป้าหมายเข้าไม่ถึงบริการ

ข้อจำกัดของบริการสุขภาพภาครัฐ

กลุ่มเป้าหมายเข้าไม่ถึงบริการ

บริบทและวิถีการดำเนินชีวิตเฉพาะ
ไม่กล้ารับบริการในระบบบริการ
สุขภาพปกติ

ให้บริการเฉพาะเวลาราชการ
ผู้รับบริการหนาแน่น บุคคลแวดล้อม
ไม่เข้าใจบริบทวิถีเฉพาะ

การบริการไม่เป็นมาตรฐาน
การบริหารจัดการทรัพยากร
ไม่ต่อเนื่อง

กลไก การสร้างความร่วมมือ

1. ถ่ายทอดนโยบายผ่านคณะกรรมการ
แห่งชาติ ว่าด้วยการป้องกันและแก้ไข
ปัญหาเอดส์ (คช.ปอ.) เพื่อให้กระทรวง
ทบวง กรม หน่วยงาน ภาาติเครือข่าย
ที่เกี่ยวข้อง รับทราบและนำไปกำหนด
เป็นแผนปฏิบัติการ

2. ขับเคลื่อนการดำเนินงาน
ในรูปแบบคณะกรรมการ/คณะทำงาน
และจัดประชุมอย่างต่อเนื่อง

3. ใช้ระบบฐานข้อมูล
องค์กรภาคประชาสังคม
ที่มีอยู่เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนด
เป้าหมาย และแผนดำเนินงาน
อีกทั้ง พัฒนาเว็บไซต์ Thai CBO
เพื่อเป็นช่องทางในการให้ภาคีเครือข่าย
ที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วม
ในการดำเนินงาน

4. กำหนดมาตรฐาน
การจัดการบริการ โดยความร่วมมือ
และบูรณาการการดำเนินงาน
การจัดการบริการร่วมกัน ระหว่างองค์กร
ภาคประชาสังคม และสถานบริการ
ทั้งภาครัฐ และเอกชน

ด้านกฎหมาย

หน้า ๓
มติ ๑๒๖ คสช.ปี๒๕ ๖๕ ๖
ราชกิจจานุเบกษา ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๖
ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข
ว่าด้วยบุคคลซึ่งกระทรวง ทบวง กรม กลุ่มทหารนอกเขต เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด
เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่นตามมติรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา
หรือสภาเทศบาล มอบหมายให้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมในควบคุมดูแลของเจ้าหน้าที่
ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม
(ฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๖๖)

หน้า ๔
มติ ๑๒๖ คสช.ปี๒๕ ๖๕ ๖
ราชกิจจานุเบกษา ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๖
ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข
ว่าด้วยบุคคลซึ่งกระทรวง ทบวง กรม กลุ่มทหารนอกเขต เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด
เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่นตามมติรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา
หรือสภาเทศบาล มอบหมายให้ประกอบวิชาชีพสัตวแพทย์ในควบคุมดูแลของเจ้าหน้าที่
ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสัตวแพทย์
พ.ศ. ๒๕๖๖

หน้า ๗
มติ ๑๒๖ คสช.ปี๒๕ ๖๕ ๖
ราชกิจจานุเบกษา ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๖
ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข
ว่าด้วยบุคคลซึ่งกระทรวง ทบวง กรม เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด
องค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มทหารนอกเขต เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษอื่น
ตามที่มิใช่กฎหมายกำหนด หรือสภาเทศบาล มอบหมายให้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมทันตแพทย์
ในควบคุมดูแลของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมทันตแพทย์
หรือผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม
(ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๖๖

ด้านมาตรฐาน

ผลการดำเนินงาน
ปี 2564-2566

เจ้าหน้าที่องค์กรภาคประชาสังคม

- ผู้สมัครเข้าร่วมการอบรม 580 คน
- ผู้ผ่านเกณฑ์ และได้รับการรับรอง กสธ. 456 คน
- ผู้ผ่านเกณฑ์ และอยู่ระหว่างรับรองจาก กสธ. 1 คน

องค์กรภาคประชาสังคม

- องค์กรลงทะเบียนรับประเมิน 47 องค์กร
- ผ่านเกณฑ์ประเมินองค์กร 26 องค์กร
- อยู่ระหว่างประเมินองค์กร 3 องค์กร
- ขึ้นทะเบียนหน่วยบริการมาตรา 3 18 องค์กร

ตาม พ.ร.บ. หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545

ผลลัพธ์

สู่ประชาชนเชิงคุณภาพ

อาสาสมัครฯ และองค์กรภาคประชาสังคมจัดบริการที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน

ผู้รับบริการมีความเชื่อถือ มั่นใจ และรับบริการที่ตอบสนองความต้องการ ทำให้คงอยู่ในบริการอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

องค์กรภาคประชาสังคมที่ได้รับการ
รับรองสามารถขึ้นทะเบียนเป็น
หน่วยบริการมาตรา 3
ตามพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพ
แห่งชาติ พ.ศ.2545 ทำให้องค์กร
ภาคประชาสังคมสามารถมีทรัพยากร
ดำเนินงานได้อย่างยั่งยืนต่อไป

ความยั่งยืน NEXT STEP

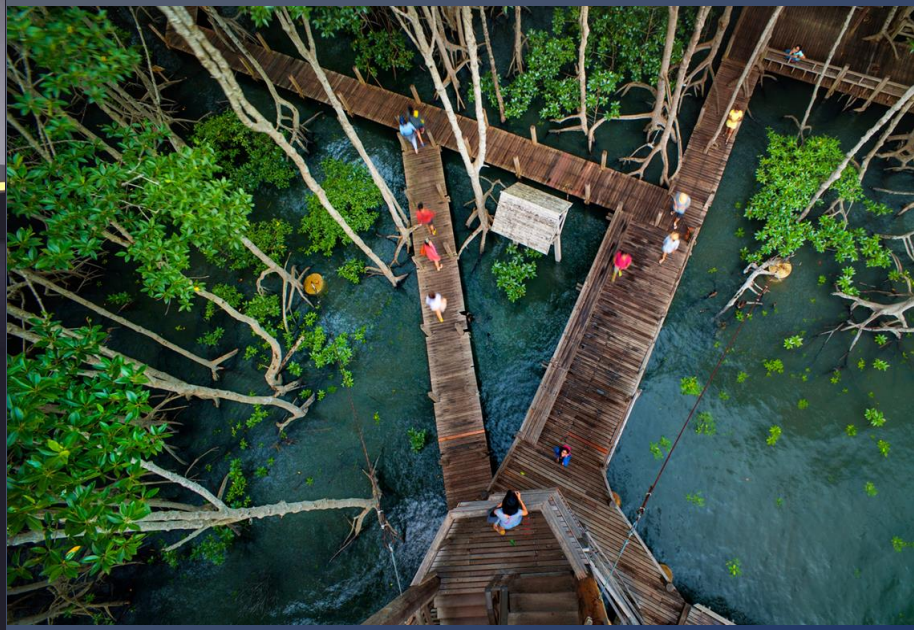

กลุ่มประชากรหลักได้รับบริการที่มีคุณภาพ
มาตรฐาน และเข้าถึงบริการเพิ่มมากขึ้น

**กรมประมง
กระทรวงเกษตร
และสหกรณ์**

**รางวัล
การบริหารราชการ
แบบมีส่วนร่วม
“ระดับดีเด่น”
ประเภท
เลื่องลือขยายผล**

**คลังกระบวนโมเดล
ต้นแบบการบูรณาการ
ทำงานเพื่อประโยชน์สุข
ของประชาชนอย่างยั่งยืน**

ที่มาของ การสร้าง เครือข่าย ความร่วมมือ

สภาพปัญหา “อ่าวคุ้งกระเบน”

- การตัดไม้ทำลายป่า
- ขาดแคลนน้ำจืด
- ป่าชายเลนถูกทำลาย
- สัตว์น้ำลดลง
- ปัญหาดินเค็ม
- ประชาชนขาดองค์ความรู้

ต่อมาในปี 2524 “ในหลวง รัชกาลที่ 9” มีพระราชดำริให้จัดตั้งศูนย์ฯ คุ้งกระเบน เพื่อเป็นสถานที่ศึกษา ทดลอง วิจัย ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ควบคู่กับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ โดยมี “เป้าหมาย” เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น

จากปัญหาที่มีความ “ซับซ้อน” ทั้งในมิติการพัฒนาอาชีพ และการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ศูนย์ฯ จึงเน้นให้เครือข่ายต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามพันธกิจ ดังนี้

กลไกการ สร้างความ ร่วมมือ

1. ใช้หลักการนำ “ปัญหาและความต้องการ” บูรณาการการทำงาน ร่วมกับเครือข่าย
2. แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ที่สอดคล้องกับพันธกิจ
3. บูรณาการบุคลากร องค์ความรู้ และงบประมาณ [One stop service]
4. จัดตั้ง “ฝ่ายประสานงานฯ” เป็นผู้ประสานงานกับเครือข่าย
5. ลงพื้นที่สร้างความเข้าใจ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น สสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการ
6. จัดทำเป็น “แผนแม่บท” และโครงการต่างๆ ที่ตรงกับความต้องการของเครือข่าย
7. ส่งเสริมให้เครือข่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนา โดยค้นหา “ต้นแบบความสำเร็จ”
8. ติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง
9. สนับสนุนงบประมาณให้แก่กลุ่มเครือข่ายต่างๆ อย่างเหมาะสม

มิติเศรษฐกิจ

- ผลผลิตกุ้งทะเล 25,728 ตัน
มูลค่า 3,095 ล้านบาท [2538 - 2564]
- ธนาคารปูม้า ผลผลิตเฉลี่ย 343,163 กก./ปี
มูลค่า 85.79 ล้านบาท
- เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย 4-6 แสนบาท/ปี
- กลุ่มแปรรูปฯมีรายได้เสริม
มูลค่า 5,500,000 บาท [2559 - 2564]
- ท่องเที่ยวเชิงพัฒนา มูลค่า 840 - 1,260 ล้านบาท

มิติสังคม

- พัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน
28 โรงเรียน จำนวน 2,000 คน
- เสริมสร้างโภชนาการที่ดี
- มีทักษะด้านการเกษตร

มิติสิ่งแวดล้อม

- ป่าไผ่บนภูเขา 11,370 ไร่
พันธุ์ไม้ 115 ชนิด สัตว์ป่า 80 ชนิด
- ป่าชายหาด 27 ไร่ พันธุ์ไม้ 35 ชนิด
- ทรัพยากรน้ำ พื้นที่รับประโยชน์ 56,000 ไร่
- ป่าชายเลน 1,300 ไร่ “ดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์” 54,912 ตัน CO2 [2530 - 2557]
- หญ้าทะเล พื้นที่ 2,000 ไร่

ผลลัพธ์ ความสำเร็จ ของการ ทำงาน ร่วมกัน

- เครือข่ายสามารถบริหารจัดการผลผลิต การแปรรูป และจำหน่ายได้ด้วยตนเอง โดยศูนยฯ เป็นเพียงผู้สนับสนุนเท่านั้น
- ติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง
- ถอดบทเรียน เพื่อเป็นต้นแบบให้แก่หน่วยงานอื่น ๆ
- SEP for SDGs

ความยั่งยืน NEXT STEP

**รางวัล
การบริหารราชการ
แบบมีส่วนร่วม**

“ระดับดีเด่น”

**ประเภท
ประสิทธิผลเครือข่าย**

**กรมส่งเสริมสหกรณ์
กระทรวงเกษตร
และสหกรณ์**

**การใช้กลไกสหกรณ์
และภาคีเครือข่าย
เพื่อการบริหารจัดการ
สินค้าเกษตรอย่างยั่งยืน**

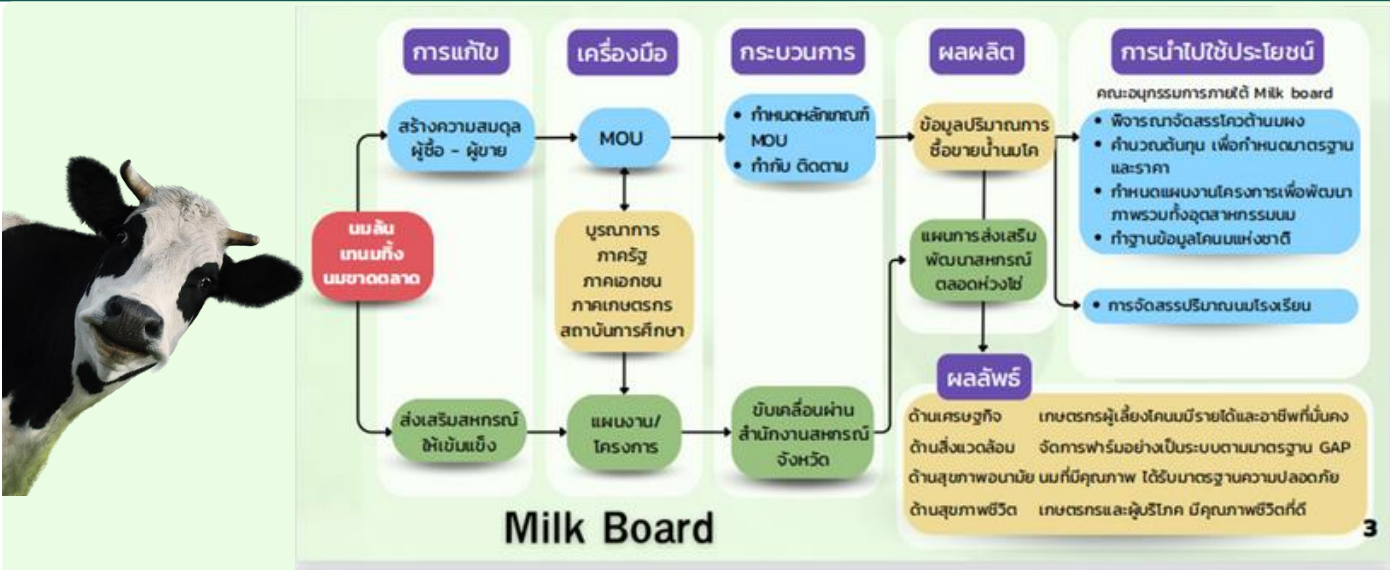
ภาคีเครือข่ายเพื่อบริหารจัดการนมทั้งระบบ

ที่มา/ปัญหาที่จำเป็นต้องใช้กระบวนการมีส่วนร่วม

ตั้งแต่ปี 2545 มีอบเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมรวมตัวกันประท้วงและเทน้ำนมโคทิ้ง เพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลแก้ไขปัญหานมเน่าเน่าเพราะไม่ทราบตลาดที่แน่นอน ไม่มีการวางแผน การผลิตและการบริหารความเสี่ยง ต่อมาในปี 2550-2552 เกิดภัยแล้งและวิกฤติพลังงานส่งผลให้ราคานมผงขาดมันเนยราคาแพงขึ้น เกิดการทิ้งนมเกษตรกรโดยผู้ประกอบการไม่รับซื้อน้ำนมดิบตามข้อตกลง (MOU) และเรียกร้องให้ปรับลดราคาน้ำนมจากราคากลางที่รัฐกำหนด

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2552 เห็นชอบแนวทางการแก้ไขปัญหานมในภาพรวมทั้งระบบตามที่คณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม (Milk Board) เสนอให้มีการบริหารจัดการน้ำนมดิบ โดยมีกรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นเจ้าภาพหลัก

ภาคีเครือข่ายความร่วมมือเพื่อบริหารจัดการนมทั้งระบบ

องค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อบริหารจัดการนมทั้งระบบ

ภาครัฐ / รัฐวิสาหกิจ

ภาคเอกชน

ภาคเกษตรกร

ผลสำเร็จ

ผลลัพธ์จาก MOU

ด้านเศรษฐกิจ

- เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม
  - มีรายได้ 1.97 ล้านบาท/ปี
  - มีตลาดรองรับแน่นอน
  - มีมั่นคงทางรายได้และอาชีพ

ผู้ประกอบการโรงงานแปรรูป

- เกิดการจ้างงาน
- ลดการชุมนุมเรียกร้อง

ด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม

- เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม
  - GAP 15,154 ฟาร์ม
  - จัดการของเสียในฟาร์มได้
  - Green Energy

ศูนย์รวบรวมน้ำนมดิบ

- เป็นไปตามหลักเกณฑ์ MOU
- มีใบรับรอง GMP

ด้านสุขภาพอนามัย

- นักเรียนได้ดื่มนม 6.6 ล้านคน/ปี
- ดื่มนมมีคุณภาพ ปลอดภัย
- สร้างคุณภาพชีวิตที่ดี

ผลลัพธ์จากการส่งเสริม

ความเข้มแข็งของสหกรณ์

- ชั้น 1: 47 สหกรณ์ จาก 102 คิดเป็น 46 %
- ชั้น 2: 50 สหกรณ์ จาก 102 คิดเป็น 49 %

ความเข้มแข็ง 4 มิติ

- ความสามารถในการบริการสมาชิก คิดเป็นร้อยละ 86
- ประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 79
- ประสิทธิภาพในการจัดการองค์กร คิดเป็นร้อยละ 90
- ด้านประสิทธิภาพของการบริหาร ร้อยละ 100

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

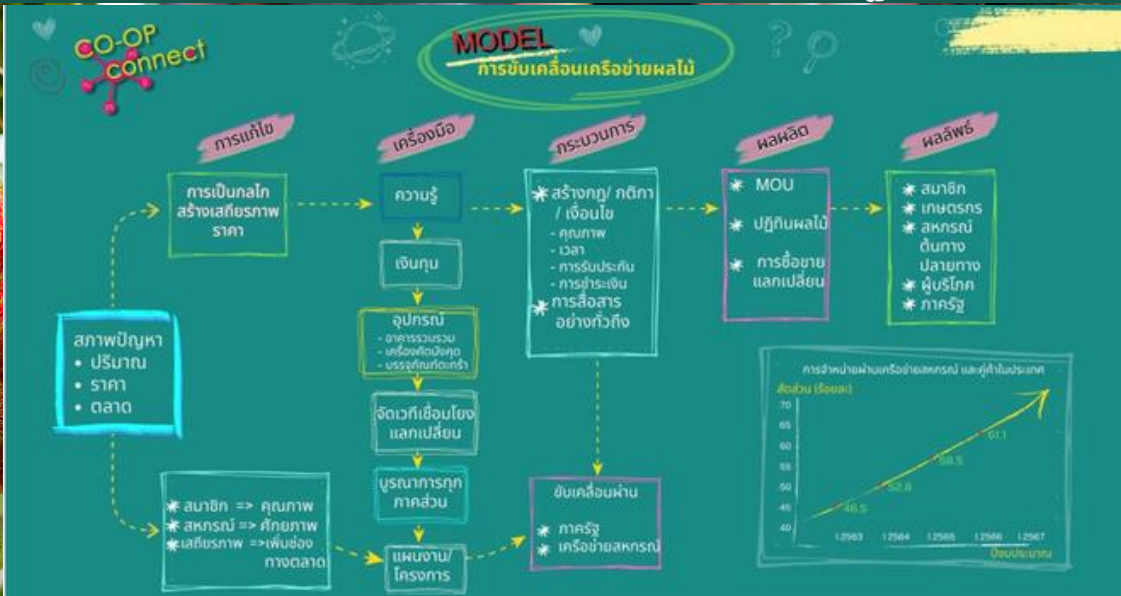
- 1 รัฐบาลให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหา โดยมีกรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นกลไกสำคัญในการแก้ไขปัญหา และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคเกษตรกรรม ร่วมเป็นคณะกรรมการ มีรูปแบบทางการในการขับเคลื่อน
- 2 การกำหนดบทบาทหน้าที่ร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์สร้างกระบวนการความร่วมมือของภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคเกษตรกรรม สถาบันการศึกษา และทุกคนรับผิดชอบในการทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างชัดเจน
- 3 การร่วมกันกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน ขั้นตอนปฏิบัติในการบริหารจัดการนมทั้งระบบ ภายใต้คณะอนุกรรมการแต่ละคณะ โดยมีกรมส่งเสริมสหกรณ์ประสาน และกำกับกำกับการดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์

สหกรณ์เครือข่ายผลไม้ สร้างชีวิต พัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

ที่มา/ปัญหาที่จำเป็นต้องใช้กระบวนการมีส่วนร่วม

ผลไม้เป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญของไทยมีพื้นที่ปลูกประมาณ 7.3 ล้านไร่ ผลผลิตปีละประมาณ 11.25 ล้านตันและมีแนวโน้มเพิ่มพื้นที่ปลูกตั้งแต่ปี 2561 เป็นต้นมา ส่งผลต่อปริมาณและราคาตกต่ำ เดิมกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้แก้ไขปัญหาของสหกรณ์โดยใช้หน่วยงานภาครัฐในประสานเครือข่ายกระจายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิตเป็นการเฉพาะหน้า เพื่อช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนในช่วงวิกฤตเท่านั้น ต่อมาในช่วงปี 2563 เกิดการแพร่ระบาดของ COVID-19 ส่งผลต่อปัญหาการกระจายผลไม้ที่ทวีความรุนแรงเพิ่มมากยิ่งขึ้น กรมส่งเสริมสหกรณ์ใช้กลไกสหกรณ์ในการแก้ไขปัญหา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเสถียรภาพด้านปริมาณ และราคา มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน มีการกำหนดนโยบายการซื้อขายแลกเปลี่ยน โดยใช้เครือข่ายสหกรณ์เข้ามาพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมให้มีความยั่งยืน

สหกรณ์เครือข่ายผลไม้ สร้างชีวิต พัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

ผลสำเร็จ

ด้านสังคม

- ยกระดับราคาซื้อผลไม้มากกว่า 2 บาท/กิโลกรัม
- สมาชิกสหกรณ์/เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
- สมาชิกมีแหล่งจำหน่ายที่แน่นอน

ด้านเศรษฐกิจ

- ปริมาณธุรกิจรวบรวมผลไม้และแลกเปลี่ยนสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น
- มีแหล่งจำหน่ายผลผลิตที่แน่นอน เกิดเสถียรภาพด้านราคา

ด้านสิ่งแวดล้อม

- รักษาสภาพแวดล้อม จากการใช้เคมีชุมชน
- เกิดความยั่งยืนทางการเกษตร

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

- นโยบายของภาครัฐ โดยมีกรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นตัวกลางในการแก้ไขปัญหาและมีรูปแบบการขับเคลื่อนผ่านอนุกรรมการ
- การมีส่วนร่วมภายใต้หลักการสหกรณ์และการบูรณาการร่วมกัน โดยมีกรมส่งเสริมสหกรณ์สร้างกระบวนการ
- บทบาทผู้นำเครือข่ายต้องมีความทุ่มเท เสียสละ และสามารถกำหนดแผนปฏิบัติการจำหน่ายผลผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ
- คุณภาพ / การรับประกัน เพื่อลดความเสี่ยงในด้านคุณภาพ ราคาผลไม้ ให้เป็นไปตามข้อตกลงการค้า

จังหวัดสกลนคร

รางวัล
การบริหารราชการ
แบบมีส่วนร่วม

“ระดับดีเด่น”

ประเภท
ประสิทธิภาพเครือข่าย

“โคขุนโพนย่างคำ”
พลังเครือข่าย
เปลี่ยนวิถี
โคพื้นบ้าน
สู่มาตรฐานสากล

ที่มาของ การสร้าง เครือข่าย ความ ร่วมมือ

จังหวัดสกลนครเป็นแหล่งผลิตโคเนื้อที่มีคุณภาพ และมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักมายาวนานในชื่อของ “โคขุนโพนยางคำ” โดยทุกภาคส่วนในจังหวัดสกลนครตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาการเลี้ยงโคของเกษตรกรที่ได้รับความเดือดร้อนจาก**ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น** รวมทั้งมุ่งรักษาคุณภาพของโคขุนโพนยางคำ อันจะส่งผลต่อความเชื่อมั่นและชื่อเสียงของจังหวัดสกลนคร จึงประสานความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพโคขุนโพนยางคำ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ “เป็นแหล่งเกษตรปลอดภัย ก้าวไกลการค้า การลงทุน พัฒนาการท่องเที่ยวสู่นุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง”

ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนครจัดตั้ง **คณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด คณะกรรมการขับเคลื่อนด้านการเกษตรระดับจังหวัด และคณะทำงานตามประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2** เพื่อทำงานร่วมกับกลุ่มสมาชิก 21 กลุ่ม เกษตรกร และอาสาสมัครปศุสัตว์

ประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยให้**สหกรณ์เป็นศูนย์กลางการบริหารจัดการโคเนื้อ** ตลอดจนมีการ**สร้างผู้นำเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน** พร้อมทั้งมีการจัดการองค์ความรู้และเทคโนโลยีการเลี้ยงโคเนื้ออย่างเป็นระบบ

กลไกการ สร้างความ ร่วมมือ

ความสำเร็จของการทำงานร่วมกัน

ความยั่งยืน

NEXT STEP

- การประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน
- สหกรณ์เป็นศูนย์กลางการบริหารจัดการโคเนื้อ
- การสร้างผู้นำเครือข่ายภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน
- การจัดการองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการเลี้ยงโคเนื้อ
อย่างเป็นระบบ

- สร้างงานและกระจายรายได้ในห่วงโซ่การผลิต
- ขับเคลื่อนเศรษฐกิจภาคเกษตรและการท่องเที่ยวเชิงอาหาร [Gastronomy Tourism]
- พัฒนางองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการเลี้ยงโคขุน
- สร้างชื่อเสียงให้จังหวัดสกลนคร
- Soft Power ด้านอาหารและการบริโภคเนื้อไทย ปรับเปลี่ยน
สู่การเลี้ยงโคแบบประณีต
- กระบวนการผลิตและแปรรูป ตาม BCG Model

จังหวัดสุรินทร์

รางวัล
การบริหารราชการ
แบบมีส่วนร่วม

“ระดับดีเด่น”

ประเภท
ประสิทธิภาพเครือข่าย

สุรินทร์รุ่งเรือง
เมืองเกษตรอินทรีย์

ที่มาของการ สร้างเครือข่าย ความร่วมมือ

**การพัฒนาเกษตรอินทรีย์ไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่องและ
ไม่เป็นระบบ** ต้นทุนสูงจากการใช้สารเคมีเพิ่มมากขึ้นและ
ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ผลิตและผู้บริโภค อีกทั้ง
ผลิตไม่เพียงพอตามความต้องการของตลาดและไม่มีควา
หลากหลาย ตลอดจนการตรวจรับรองมาตรฐานเกษตร
อินทรีย์ มีขั้นตอนที่ซับซ้อนและใช้ระยะเวลานาน

กลไก การสร้างความร่วมมือ

นโยบาย

แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อน
การดำเนินโครงการ “สุรินทร์รุ่งเรือง
เมืองเกษตรอินทรีย์”

เชิงพื้นที่

คณะกรรมการขับเคลื่อน
การดำเนินโครงการระดับ
อำเภอ

กำกับ
ติดตาม

แบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 โซน
และมีหัวหน้าทีมกำกับ
ประจำโซน

เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนและแสวงหาหน่วยงาน
ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกพื้นที่ และร่วมลงมือทำ
ผ่านวิธีการ อบรม สาธิต ฝึกปฏิบัติ เยี่ยมเยียน ตามความเชี่ยวชาญของแต่ละหน่วยงานภาคี
เครือข่าย ตลอดห่วงโซ่อุปทาน [Supply Chain] ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ ตามแผนที่ได้กำหนด
ไว้ มีการเชื่อมโยง BCG เข้าเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการเรียนรู้ของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร
ตลอดจนการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามามีบทบาทเพิ่มขึ้นส่งผลให้เกิดแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ
เกษตรอินทรีย์ ทุกอำเภอและขยายผลกลุ่มเครือข่ายในพื้นที่ใกล้เคียงมากยิ่งขึ้น

ความสำเร็จ ของการทำงานร่วมกัน

ผลลัพธ์

สู่ประชาชนเชิงคุณภาพ

1. กลุ่มต้นแบบ 18 กลุ่ม 17 อำเภอ
2. ผ่านการรับรองมาตรฐาน PGS Surin 39 กลุ่ม 806 ราย 8,353.16 ไร่
3. MOU 155 หน่วยงาน ร้านขายส่ง 2 แห่ง

1. รายจ่ายลดลงร้อยละ 31.1
2. รายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.6
3. ต้นทุนลดลงร้อยละ 25.5

1. ลดความซ้ำซ้อนการทำงาน
2. มั่นคงในอาชีพ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เปลี่ยนวิธีคิด
3. สร้างเศรษฐกิจแบบองค์รวม (BCG) ในชุมชน

ความยั่งยืน NEXT STEP

คำสั่งคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
ที่ ๕ /๒๕๖๓
เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการ
เกี่ยวกับการส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพภาครัฐ

โดยที่ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลักภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยภาครัฐต้องยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย และปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งระบบราชการจะต้องพัฒนาไปสู่ระบบราชการ ๔.๐ ตอบสนองความต้องการของประชาชน อำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ ตลอดจนการยกระดับการบริการของรัฐให้มีประสิทธิภาพและโปร่งใส ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมบริการและบูรณาการระบบการให้บริการ และพัฒนาองค์การภาครัฐ ให้เป็นองค์การที่มีขีดสมรรถนะสูง และมีธรรมาภิบาล เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและไว้วางใจในระบบราชการของประชาชน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗๑/๑๐ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกอบกับมติคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๓ จึงแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพภาครัฐ โดยมีองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ และเบี่ยงประชุม ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑	นายธงทอง	จันทรวงศ์	ประธานอนุกรรมการ
๑.๒	เลขาธิการ ก.พ.ร.		รองประธานอนุกรรมการ
๑.๓	ผู้อำนวยการสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน)		อนุกรรมการ
๑.๔	นายจาตุร	อภิชาติบุตร	อนุกรรมการ
๑.๕	นางทองอุไร	ลิมปิติ	อนุกรรมการ
๑.๖	นายนรชิต	สิงห์เสนี	อนุกรรมการ
๑.๗	นายปรัชญา	เวสารัชช	อนุกรรมการ
๑.๘	นายพรเทพ	ศิริวนารังสรรค์	อนุกรรมการ
๑.๙	นายพสุ	โลหารขุน	อนุกรรมการ
๑.๑๐	นางเมธินี	เทพมณี	อนุกรรมการ

๑.๑๑ นางรัชต์วรรณ...

๑.๑๑ นางรัชต์วรรณ	กาญจนปัญญาคม	อนุกรรมการ
๑.๑๒ นางสาวรชยา	ลัทธยาพร	อนุกรรมการ
๑.๑๓ นายวิเชียร	จิงวิโรจน์	อนุกรรมการ
๑.๑๔ นางสาวอรพินท์	สพโชคชัย	อนุกรรมการ
๑.๑๕ เจ้าหน้าที่สำนักงาน ก.พ.ร.		อนุกรรมการและเลขานุการ
๑.๑๖ เจ้าหน้าที่สำนักงาน ก.พ.ร.		อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๑๗ เจ้าหน้าที่สำนักงาน ก.พ.ร.		อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๒. หน้าที่และอำนาจ

๒.๑ กำหนดแนวทาง มาตรการ หลักเกณฑ์ และวิธีการในการส่งเสริม พัฒนาวิธีการบริหารราชการ การยกระดับประสิทธิภาพการให้บริการ เพื่อให้ส่วนราชการมีการบริหารงานตามแนวทางของวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ มาตรา ๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒.๒ ให้คำปรึกษา แนะนำ และข้อเสนอแนะให้ส่วนราชการมีการบริหารงานตามแนวทางของวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และมีการยกระดับประสิทธิภาพการให้บริการ

๒.๓ พิจารณาเกณฑ์ กระบวนการตัดสินใจ และพิจารณาให้รางวัลสำหรับส่วนราชการและหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ที่มีการพัฒนาวิธีการบริหารราชการ การยกระดับประสิทธิภาพการให้บริการ

๒.๔ เชิญผู้แทนส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือผู้แทนภาคส่วนอื่น มาชี้แจงข้อเท็จจริง ตลอดจนให้ความเห็นหรือข้อมูลที่จำเป็นต่อการดำเนินงาน หรือจัดส่งเอกสารเพื่อประกอบการพิจารณา

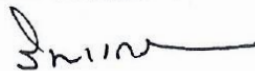
๒.๕ แต่งตั้งคณะทำงาน หรือมอบหมายบุคคลอื่นใด ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจที่ได้รับมอบหมายตามความจำเป็นและเหมาะสม

๒.๖ ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการมอบหมาย

๓. ให้คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพภาครัฐได้รับเบี้ยประชุมเป็นรายเดือน ในอัตราเดียวกับคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการอื่นที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศกำหนด โดยให้ได้รับเบี้ยประชุมเฉพาะในเดือนที่เข้าร่วมประชุม

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายวิชญ์ เครืองาม)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการพัฒนาระบบราชการ

รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี พ.ศ. 2566

จัดพิมพ์โดย :

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.)

ถนนพิษณุโลก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทรศัพท์ 0 2356 9999 โทรสาร 0 2281 8169

เว็บไซต์ www.opdc.go.th

ที่ปรึกษา :

นางสาวอ่อนฟ้า เวชชาชีวะ

เลขาธิการ ก.พ.ร.

นางอารีย์พันธ์ เจริญสุข

รองเลขาธิการ ก.พ.ร.

คณะผู้จัดทำ :

นางชนิษฐา

งามวงศ์สถิต

ผู้อำนวยการกองนวัตกรรมบริการภาครัฐ

นางสาวนวลจันทร์

แสงมณี

นักพัฒนาระบบราชการชำนาญการพิเศษ

นางสาวสุปรียา

กลั่นสุวรรณ

นักพัฒนาระบบราชการชำนาญการ

นางสาวอรุณีตา

โตสกุล

เจ้าหน้าที่ประสานงานโครงการ

นางสาวณัฐกมล

นิโรจน์

เจ้าหน้าที่ประสานงานโครงการ

นางสาวโชคนรงค์

บุญพงษ์

เจ้าหน้าที่ประสานงานโครงการ

คณะผู้จัดทำ นักบริหารการเปลี่ยนแปลงรุ่นใหม่ รุ่นที่ 15

นางสาวบุษยพรรณ

ลิ้มยี่งเจริญ

นักพัฒนาระบบราชการปฏิบัติการ

นางสาวพิชญ์สินี

โสมกุลวัฒนา

นักพัฒนาระบบราชการปฏิบัติการ

นายภาธร

บุญนำ

นักพัฒนาระบบราชการปฏิบัติการ

นางสาวณัฐหทัย

ยามาลี

นักพัฒนาระบบราชการชำนาญการ

นางสาวศุภนาถ

เห็นสว่าง

นักพัฒนาระบบราชการปฏิบัติการ

นางสาวปานวาด

ฤทธิสาร

นักพัฒนาระบบราชการชำนาญการ

นางสาวณิชาภัทร

จิตตาทนุร

นักพัฒนาระบบราชการปฏิบัติการ

นายพีรฉัตร

กิมสวัสดิ์

นักพัฒนาระบบราชการปฏิบัติการ

นางสาวปุญญตา

พิทักษ์ธานี

นักพัฒนาระบบราชการปฏิบัติการ

นางสาววันสรินทร์

ศิริผล

นักพัฒนาระบบราชการปฏิบัติการ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

59/1 ถนนพิษณุโลก แขวงดุสิต เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร 10300 โทร 0 - 2356 - 9999

